

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI

FAKULTA EKONOMICKÁ

Bakalářská práce

**Daňová a účetní specifika jednotlivých právních
forem podnikání**

**Tax and accounting specifics of individual legal
forms of business**

Monika Zelenková

Plzeň 2023

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma

„Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání“

vypracoval/a samostatně pod odborným dohledem vedoucí/vedoucího bakalářské práce za použití pramenů uvedených v příložené bibliografii.

Plzeň dne 24. dubna 2023

v. r. Monika Zelenková

Zásady pro vypracování práce

1. Vytvořte úvod a definujte cíl.
2. Popište jednotlivé právní formy podnikání v ČR.
3. Charakterizujte daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání.
4. Představte vybraný podnikatelský subjekt.
5. Analyzujte daňová a účetní specifika vybraného podnikatelského subjektu.
6. Shrňte danou problematiku a vypracujte závěr.

Poděkování

Toto poděkování patří paní Ing. Lucii Vallišové, Ph.D. za odbornou pomoc při zpracování bakalářské práce a společnosti Auto partner Špíral, s. r. o., především paní účetní, za poskytnutí cenných informací k vypracování praktické části práce.

Obsah

Úvod	6
1 Právní formy podnikání v České republice	7
1.1 Podnikání fyzických osob	7
1.2 Podnikání právnických osob	10
1.2.1 Společnost s ručením omezeným.....	10
1.2.2 Akciová společnost	11
1.2.3 Komanditní společnost	12
1.2.4 Veřejná obchodní společnost.....	13
1.2.5 Družstvo.....	14
2 Daňová a účetní specifika obchodních korporací	16
2.1 Daňová a účetní specifika komanditní společnosti	19
2.2 Daňová a účetní specifika akciové společnosti.....	22
2.3 Daňová a účetní specifika společnosti s ručením omezeným	24
2.4 Daňová a účetní specifika veřejné obchodní společnosti.....	28
3 Daňová a účetní specifika podnikání fyzických osob	30
4 Představení vybraného podnikatelského subjektu	34
5 Účetní specifika vybraného podnikatelského subjektu	36
6 Daňová specifika vybraného podnikatelského subjektu	45
7 Zhodnocení a doporučení.....	48
Závěr	50
Seznam použitých zdrojů	51
Seznam obrázků.....	54
Seznam tabulek	55
Seznam použitých zkratk	56

Seznam příloh..... 57

Přílohy

Abstrakt

Abstract

Úvod

Začínající podnikatelé si mohou zvolit různé právní formy pro své podnikání. Podnikatel se tak může rozhodnout, zda bude podnikat jako fyzická osoba nebo jako právnická osoba. V případě zvolení právnické osoby má dále na výběr z několika možností, kterými jsou například společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Každá z možných forem přináší různé nevýhody a výhody a má svá určitá specifika. Mezi tato specifika patří právě daňová a účetní specifika, která jsou tématem této bakalářské práce.

Cílem této práce je analyzovat účetní a daňová specifika vybraného podnikatelského subjektu, představit jednotlivé právní formy podnikání v České republice a popsat jejich specifika z účetního a daňového pohledu.

Tato kvalifikační práce se obsahově rozděluje na dvě části. První část se věnuje zejména teoretickému východisku popisované problematiky a druhá část popisu účetních a daňových specifik vybraného podnikatelského subjektu.

První část práce je dále rozdělena na tři kapitoly. První kapitola uvádí stručný popis jednotlivých právních forem podnikání v České republice, do kterých spadají například komanditní společnosti a veřejné obchodní společnosti. Druhá kapitola pojednává o daňových a účetních specifikách obchodních korporací. Jsou zde blíže popsány účetní operace a daňové odlišnosti, které jsou specifické pro danou právní formu podnikání, a to konkrétně pro veřejnou obchodní společnost, komanditní společnost, akciovou společnost a společnost s ručením omezeným. Třetí kapitola první části blíže uvádí podnikání fyzických osob z účetního a daňového hlediska.

Druhou část této práce tvoří praktická analýza vybraného podnikatelského subjektu a člení se na čtyři kapitoly. Část začíná představením daného podnikatelského subjektu a pokračuje přes pátou a šestou kapitolu – analýzu týkající se specifik subjektu v oblasti účetnictví a daní. Práci zakončuje sedmá kapitola vlastním zhodnocením a doporučením pro vybraný podnikatelský subjekt.

1 Právní formy podnikání v České republice

V České republice se právní formy podnikání rozlišují do dvou základních kategorií – právnické osoby a fyzické osoby. Fyzická osoba je člověk jako jednotlivec. Podle definice v § 20 Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník je právnická osoba „organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná“. Druhem právnické osoby jsou korporace, fundace, ústavy (Raban a kol., 2020). Korporace se dělí do dvou kategorií – obchodní společnosti a družstva. Obchodní společnosti se dále rozdělují na osobní obchodní společnosti, kapitálové obchodní společnosti, evropské hospodářské zájmové sdružení a evropskou společnost.

Do osobních obchodních společností patří veřejná obchodní společnost a komanditní společnost a do kapitálových obchodních společností patří společnost s ručením omezeným a akciová společnost. Družstva zahrnují družstva a evropské družstevní společnosti. § 1 odst. 4 Zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích (ZOK) říká, že „Evropská společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení a evropská družstevní společnost se řídí ustanoveními tohoto zákona v rozsahu, v jakém to připouštějí přímo použitelné předpisy Evropské unie upravující evropskou společnost, evropské hospodářské zájmové sdružení nebo evropskou družstevní společnost.“ Těmito právními osobami, fundacemi a ústavami se tato bakalářská práce zabývat nebude.

1.1 Podnikání fyzických osob

Živnostenské podnikání se řídí Zákonem č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (ŽZ). Živností se podle tohoto zákona rozumí soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem. (§ 2 ŽZ). Dle §9 ŽZ se živnosti dělí na ohlašovací a koncesované.

Ohlašovací živnosti jsou takové, které při splnění stanovených podmínek smějí být provozovány na základě ohlášení a dále se na živnosti řemeslné, vázané a volné.

- živnosti řemeslné – pokud je podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost uvedená v § 21 a 22 ŽZ (např. doklad o řádném ukončení středního vzdělání s výučním listem v příslušném oboru vzdělání). Řemeslnou živností je malířství, truhlářství, kadeřnictví a další živnosti uvedené v příloze č. 1 k ŽZ.

- živnosti vázané – pokud je podmínkou provozování živnosti odborná způsobilost uvedená v příloze č. 2 k ŽZ, není-li dále stanoveno jinak – v případě oční optiky např. způsobilost k výkonu zdravotnického povolání optometristy podle zvláštního právního předpisu. Živnosti vázané jsou uvedeny v příloze č. 2 ŽZ.
- živnost volná – jako podmínka provozování živnosti není stanovena odborná způsobilost. Volnou živností je překladatelská činnost, velkoobchod a maloobchod, ubytovací služby a další živnosti uvedené v příloze č. 4 ŽZ.

Splnil-li ohlašovatel všechny podmínky stanovené zákonem, provede živnostenský úřad zápis do živnostenského rejstříku do 5 pracovních dnů ode dne doručení ohlášení a vydá podnikateli výpis. (§ 47 odst. 1 ŽZ)

Koncesované živnosti jsou takové, které smějí být provozovány na základě koncese, tj. souhlasu státu s provozováním živnosti. Podle § 50 odst. 1 ŽZ musí osoba, která hodlá provozovat koncesovanou živnost, podat žádost o vydání koncese u živnostenského úřadu. Koncesovanou živností je vnitrozemská vodní doprava, provozování pohřební služby a další živnosti uvedené v příloze č. 3. ŽZ.

Každý žadatel o živnostenské oprávnění musí splňovat všeobecné podmínky. Všeobecnými podmínkami provozování živnosti fyzickými osobami jsou

- plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti a
- bezúhonnost.

Živnostenské oprávnění vzniká u ohlašovacích živností dnem ohlášení (živnostenský úřad je povinen provést zápis do živnostenského rejstříku do 5 dnů od ohlášení a podnikateli vydat výpis ze živnostenského rejstříku), u koncesovaných živností dnem nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese (živnostenský úřad má na projednání žádosti 30 dnů a v případě souhlasu provede zápis do živnostenského rejstříku do 5 dnů od nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese a podnikateli vydá výpis ze živnostenského rejstříku).

Živnostenské oprávnění zaniká:

- smrtí podnikatele, nejde-li o případy podle § 13 ŽZ,
- zánikem právnické osoby, nejde-li o případy podle § 14 ŽZ,

- uplynutím doby, pokud bylo živnostenské oprávnění omezeno na dobu určitou,
- výmazem zahraniční osoby povinně zapsané v obchodním rejstříku nebo jejího předmětu podnikání z obchodního rejstříku,
- stanoví-li tak zvláštní právní předpis,
- rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění (§ 57 odst. 1 ŽZ).

Živnost nemůže provozovat fyzická osoba (FO) nebo právnická osoba (PO),

- na jejíž majetek byl vyhlášen konkurz,
- nebo konkurz byl již ukončen, avšak po dobu 3 let po ukončení konkurzu v případě, že majetek úpadce nepostačoval k úhradě nákladů konkurzu,
- vůči níž byl návrh na prohlášení konkurzu zamítnut pro nedostatek majetku,
- FO byl soudem nebo správním orgánem uložen zákaz provozování živnosti a zákaz trvá. (§ 8 ŽZ)

Živnostenské oprávnění pro některé samostatné činnosti není potřeba, řídí se totiž zvláštními předpisy. Kompletní seznam profesí, ke kterým živnost není potřeba, je vyčten v § 3 živnostenského zákona. Živností není například činnost lékařů, advokátů, daňových poradců, zemědělců atd.

Nevýhodami podnikání fyzických osob jsou:

- vysoké požadavky na odborné i ekonomické znalosti,
- velké problémy mohou nastat při dlouhodobějším onemocnění podnikatele,
- ručení za závazky vzniklé podnikáním celým svým majetkem,
- podnikatel jedná a vystupuje pod vlastním jménem (pokud by došlo k poškození dobré pověsti, je tu riziko ohrožení podnikatele v dalších podnikatelských aktivitách),
- není možnost čerpat zaměstnanecké výhody. („Výhody a nevýhody podnikání“, 2019)

Výhody podnikání fyzických osob:

- flexibilní pracovní doba, dovolená dle potřeby,
- u daně z příjmů fyzických osob je možná volba uplatnění výdajů z podnikání paušálem,

- jednoduché přerušení a ukončení podnikatelské činnosti („Výhody a nevýhody podnikání“, 2019)

1.2 Podnikání právnických osob

Tato podkapitola představuje jednotlivé obchodní korporace v České republice. Informuje například o orgánech společnosti, základním kapitálu (ZK), výhodách a nevýhodách.

1.2.1 Společnost s ručením omezeným

Nejčastější formou podnikání v České republice je společnost s ručením omezeným. Pro označení se používají zkratky „s. r. o.“ a „spol. s r. o.“. Tato společnost je řazena do skupiny kapitálových společností. V praxi ovšem osobnost společníka hraje značnou roli a spol. s r. o. se tak v některých aspektech přibližuje společností osobním. Velmi často jsou například společníci zároveň jednatelem společnosti. Společnost může být založena jednou FO nebo PO. (Josková a kol., 2021)

Typickým znakem je omezené ručení společníků. Společníci ručí za dluhy společnosti pouze v rozsahu, v jakém nesplnili vkladové povinnosti podle stavu zapsaného v obchodním rejstříku v době, kdy byli věřitelem vyzváni k plnění. Jakmile tedy všichni společníci splatí svůj vklad a toto úplné splacení všech vkladů je zapsáno do obchodního rejstříku, společníci za dluhy společnosti za trvání společnosti nikterak neručí. Minimální výše vkladu společníka je stanovena zákonem a činí 1 Kč. Pokud by společnost měla tři společníky, vklad každého z nich musí být minimálně 1 Kč a základní kapitál (ZK) by činil 3 Kč. (Josková a kol., 2021)

Spol. s r. o. musí povinně vytvořit dva orgány – nejvyšší orgán a statutární orgán. Nejvyšším orgánem společnosti je valná hromada. Tento orgán je složen ze všech společníků. Do působnosti valné hromady patří především: rozhodování o změně obsahu společenské smlouvy, rozhodování o změnách výše základního kapitálu, rozhodování o připuštění nepeněžitěho vkladu, volba a odvolání jednatele, volba a odvolání dozorčí rady, byla-li zřízena, volba a odvolání likvidátora, určí-li tak společenská smlouva, schvalování udělení a odvolání prokury, ledaže společenská smlouva určí jinak, rozhodování o zrušení společnosti s likvidací, určí-li tak společenská smlouva, schvalování řádné, mimořádné, konsolidované účetní závěrky a v případech stanovených zákonem mezitímní účetní závěrky, schvalování rozdělení zisku nebo jiných vlastních

zdrojů a úhrady ztrát, rozhodnutí o přeměně společnosti, schválení smlouvy o tiché společnosti, schválení smluv, jimiž se zakládá právo na podíl na zisku společnosti nebo jiných vlastních zdrojů, schválení finanční asistence, rozhodnutí o naložení s vkladovým ážiem, rozhodování o podání návrhu na vyloučení společníka soudem, schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a návrhu na použití likvidačního zůstatku, schvalování odměňování jednatele, člena dozorčí rady a likvidátora, schvalování zásad a udělování pokynů. (§ 190 odst. 2 ZOK) Statutárním orgánem společnosti je jednatel (jednatelé). Jednatel zajišťuje vedení seznamu společníků, řádné vedení předepsané evidence a účetnictví, na žádost informuje společníky o věcech společnosti. Dalším orgánem společnosti je dozorčí rada, která je zřízena určí-li tak společenská smlouva. Mezi její kompetence patří dohlížení na činnost jednatelů, podávání zprávy o své činnosti valné hromadě, nahlížení do obchodních a účetních knih. (Raban a kol., 2020)

Výhody společnosti s ručením omezeným mohou být následující:

- založení společnosti představuje menší finanční zátěž, jelikož zákon zde stanovuje minimální výši základního kapitálu na 1 Kč,
- společníci ručí za závazky společnosti společně, nerozdílně do výše souhrnu nesplacených vkladů všech společníků; přičemž splacením vkladů všech společníků jejich ručení zaniká,
- vyplacené podíly společníkům fyzických osob nepodléhají sociálnímu a zdravotnímu pojištění. („Výhody a nevýhody podnikání“, 2019).

Nevýhody mohou být následující:

- příjem z podnikání se zdaňuje dvakrát – jednou jako daň z příjmu PO a podruhé v případě vyplacení podílů společníkům jako kapitálový příjem,
- společnost odpovídá za porušení závazků celým svým majetkem. („Výhody a nevýhody podnikání“, 2019).

1.2.2 Akciová společnost

Akciová společnost je kapitálová obchodní společnost, jejíž základní kapitál je rozvržen na určitý počet akcií. Firma obsahuje označení „akciová společnost“, které může být nahrazeno zkratkou „akc. spol.“ nebo „a.s.“ Minimální požadovaná výše základního kapitálu je 2 mil. Kč nebo 80 000 EUR. K založení společnosti se vyžaduje přijetí stanov. Ten, kdo přijal stanovy a podílí se na úpisu akcií, je zakladatel. (§ 243 ZOK)

Akcie je cenný papír, s nímž jsou spojena práva akcionáře podílet se na: řízení a. s., zisku a. s, likvidačním zůstatku a.s. Akcionář je oprávněn účastnit se valné hromady a hlasovat na ní. Nejvyšším orgánem v a. s. je valná hromada, kterou tvoří shromáždění všech akcionářů. Zákon rozlišuje dva systémy vnitřní struktury a. s. – dualistický a monistický. V dualistickém systému se zřizuje představenstvo jako statutární orgán, který řídí a. s. a přísluší mu obchodní vedení a dozorčí rada, která dohlíží na výkon působnosti představenstva a na činnost a. s. Monistický systém předpokládá existenci správní rady, která je statutárním orgánem, dohlíží na činnosti a. s. a přísluší jí obchodní vedení. (Raban a kol., 2020)

Výhodou akciové společnosti může být například:

- akcionáři neručí za závazky společnosti a nemusí se tedy obávat ztráty svého vlastního majetku, pokud by společnost neprosperovala,
- zakladatel má možnost si sám zvolit způsob, jakým bude společnost řídit (dualistický / monistický model),
- s akcií jsou spojena práva akcionáře podílet se na řízení společnosti, na zisku a na likvidačním zůstatku při jejím zániku,
- vyplacené dividendy nepodléhají sociálnímu a zdravotnímu pojištění. („Výhody a nevýhody podnikání“, 2019)

Nevýhodami akciové společnosti jsou:

- nutnost disponovat mnohem vyšším kapitálem, než je tomu v případě společnosti s ručením omezeným,
- zákon vyžaduje, aby pro založení společnosti bylo splaceno 30 % účetní či jmenovité hodnoty upsaných akcií a případné emisní ážio,
- povinnost zřídít veřejnosti bezplatný přístup k údajům stanoveným zákonem na svých internetových stránkách. („Výhody a nevýhody podnikání“, 2019)

1.2.3 Komanditní společnost

Komanditní společnost je osobní obchodní společnost, v níž alespoň jeden společník ručí za její dluhy omezeně (komanditista) a alespoň jeden společník neomezeně (komplementář). Firma obsahuje označení „komanditní společnost“, které může být nahrazeno zkratkou „kom. spol.“ nebo „k. s.“ (§ 118 ZOK)

K. s. představuje zvláštní druh obchodní korporace, která spojuje prvky společnosti s ručením omezeným a veřejné obchodní společnosti. (Skálová a kol., 2015)

Společenská smlouva obsahuje také určení, který ze společníků je komplementář a který komanditista, výši vkladu každého komanditisty. Podíly komanditistů se určují podle poměru jejich vkladů. Zisk a ztráta se dělí mezi společnost a komplementáře. Neurčí-li společenská smlouva jiné dělení, dělí se zisk a ztráta mezi společnost a komplementáře na polovinu. Komplementáři si část zisku a ztráty rozdělí podle § 112 ZOK. Část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Ztrátu komanditisté nenesou. (§ 126 ZOK)

Statutárním orgánem společnosti jsou všichni komplementáři, kteří splňují požadavky stanovené v § 46 ZOK. Společenská smlouva může určit, že statutárním orgánem společnosti jsou pouze někteří z komplementářů, kteří splňují požadavky stanovené v § 46, nebo jeden z nich. Neurčí-li společenská smlouva jinak, rozhodují ve věcech, které nepřísluší statutárnímu orgánu, všichni společníci, přičemž zvlášť hlasují komplementáři a zvlášť komanditisté. (§ 125 ZOK)

Mezi hlavní znaky komanditní společnosti patří:

- účast minimálně dvou osob na společnosti (jeden komplementář a jeden komanditista),
- společníkem může být fyzická i právnická osoba,
- neomezené ručení komplementářů za dluhy společnosti,
- omezené ručení komanditistů do výše svého nesplaceného vkladu,
- účast společníků na jejím podnikání nebo správě jejího majetku. (Moravec & Andreisová, 2021)

Mezi nevýhody komanditní společnosti se řadí například neomezené ručení komplementářů, dvojí zdanění na straně komanditistů, a naopak mezi výhody můžeme zařadit nepovinné vklady komplementářů do základního kapitálu. (Řanda, 2016)

1.2.4 Veřejná obchodní společnost

Tato forma podnikání patří mezi osobní společnosti. Podle § 95 odst. 1 ZOK je veřejná obchodní společnost společností alespoň dvou osob, které se účastní na jejím podnikání nebo správě jejího majetku a ručí za její dluhy společně a nerozdílně. Firma obsahuje označení „veřejná obchodní společnost“, které je možné nahradit zkratkou

„veř. obch. spol.“ nebo „v. o. s.“. Pokud obsahuje firma jméno alespoň jednoho ze společníků, postačí označení „a spol.“. (§ 96 ZOK)

V případě, že je společníkem právnická osoba, vykonává společnická práva a povinnosti jí pověřený zmocněnec, kterým musí být fyzická osoba. Nejvyšším orgánem je shromáždění všech společníků. K rozhodování ve všech věcech společnosti je zapotřebí souhlasu všech společníků, ledaže společenská smlouva určí jinak. Statutárním orgánem jsou všichni společníci, nebo pouze někteří (určí společenská smlouva). Společník může do společnosti přistoupit nebo ze společnosti vystoupit změnou společenské smlouvy. Každý společník má právo nahlížet do všech dokladů společnosti a kontrolovat obsažené údaje. (Moravec & Andreisová, 2021)

V. o. s. není povinna vytvářet minimální základní kapitál a zákon proto společníkům neukládá ani povinnost vložit do společnosti vklad. Veškerý zisk, který společnost vytvoří, musí být rozdělen mezi společníky. Ti si následně svou část zisku zahrnou jako svůj příjem do vlastních daňových přiznání. Společnost jako taková zisk v rozvaze nevykazuje ani nezdaňuje. (Skálová a kol., 2015)

Mezi hlavní znaky v. o. s. patří:

- účast minimálně dvou osob na společnosti,
 - společníkem může být fyzická i právnická osoba,
 - neomezené ručení společníků za dluhy společnosti,
 - účast společníků na jejích podnikání nebo správě jejího majetku.
- (Moravec & Andreisová, 2021)

Výhodou veřejné obchodní společnosti může být například nulová povinnost základního kapitálu a nevýhodou neomezené ručení společníků. (Bukovická, 2019)

1.2.5 Družstvo

§ 552 ZOK uvádí, že družstvo je společenství neuzavřeného počtu osob založené za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání. Družstvo musí mít nejméně 3 členy. Firma obsahuje označení „družstvo“. Základním dokumentem jsou stanovy. Všichni členové se podílí na základním kapitálu základním členským vkladem.

Každý člen má určitá práva a povinnosti. Právo člena je v souladu se zákonem a stanovami volit a být volen do orgánů družstva, účastnit se řízení a rozhodování

v družstvu, podílet se na výhodách poskytovaných družstvem. Povinností člena je zejména dodržovat stanovy, dodržovat rozhodnutí orgánů družstva. Stanovy mohou určit, že někteří členové mají právo na podíl na zisku nebo jiných vlastních zdrojích za podmínek určených ve stanovách. Pokud neurčují stanovy způsob určení podílu člena na zisku, určí se v poměru jeho splněné vkladové povinnosti k členskému vkladu ke splacenému základnímu kapitálu družstva (u člena, který byl v rozhodném roce členem jen část účetního období, se podíl na zisku poměrně zkrátí). (Čáp a kol., 2015)

Soustava orgánů družstva je tvořena členskou schůzí, představenstvem, kontrolní komisí a jinými orgány zřízenými stanovami družstva. Členská schůze je nevyšším orgánem družstva. Statutárním orgánem je představenstvo a kontrolním orgánem je kontrolní komise. (Čáp a kol., 2015) Členem orgánu družstva může být pouze člen družstva. Každému členovi družstva náleží při hlasování v orgánu družstva 1 hlas. Funkční období nesmí přesáhnout 5 let. Funkční období členů voleného orgánu končí stejně, a to všem jeho členům. (§ 629 – 632 ZOK)

2 Daňová a účetní specifika obchodních korporací

Druhá kapitola se zabývá daňovými a účetními odlišnostmi veřejné obchodní společnosti, komanditní společnosti, akciové společnosti a společnosti s ručením omezeným. Před popsáním těchto specifík budou nastíněny samotné základní oblasti, a to jsou daně a účetnictví.

Účetnictví

„Účetnictví je nedílnou součástí života podnikání. Je stejně neodlučitelné od podnikatelských aktivit jako stín od osvětleného objektu.“ (Stolowy & kol., 2020, s. 5, vlastní překlad) Účetnictví je zaznamenáváním událostí ekonomické povahy a napomáhá manažerům při rozhodování o budoucích akcích. (Stolowy & kol., 2020)

Dle § 4 odst. 1 Zákona č. 593/1991 Sb., o účetnictví (ZoÚ) musí povinně všechny právnické osoby se sídlem na území České republiky vést účetnictví od svého vzniku až do svého zániku. Jsou totiž účetními jednotkami, na které se ZoÚ vztahuje. Mezi účetní jednotky dále patří fyzické osoby zapsané v obchodním rejstříku, organizační složky státu, fyzické osoby vedoucí účetnictví na základě svého rozhodnutí a další. (§1 ZoÚ)

Andrlík a kol. (2022) uvádějí, jakými právními předpisy a doporučenými stanovisky jsou podnikatelské subjekty ovlivňovány při vedení účetnictví, a tím jsou: Zákon č. 593/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, Vyhláška Ministerstva financí č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů a České účetní standardy pro podnikatele. Dalšími souvisejícími právními předpisy jsou například Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (ZDP), ve znění pozdějších předpisů a Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Mezi systémem účetnictví a Zákonem o daních z příjmů existuje úzká vazba, protože pro správné stanovení daňové povinnosti je klíčovým faktorem právě výsledek hospodaření za účetní období.

Účetní jednotka zjišťuje hospodářský výsledek za dvanáct po sobě jdoucích měsíců, které jsou souhrnně označovány jako účetní období. Výsledek hospodaření je rozdílem mezi dosaženými výnosy a souvisejícími náklady za celé účetní období. Pokud výnosy převyšují náklady, podnikatelský subjekt dosáhl kladného hospodářského výsledku, tj. zisku. Naopak pokud náklady převyšují výnosy, vznikl subjektu záporný hospodářský výsledek – ztráta. (Dvořáková, 2021)

Dle Skálové a Sukové (2023) vedou účetní jednotky pro zaznamenání účetních operací, které jsou zapisovány na základě doložených dokladů, tyto knihy: deník, hlavní knihu, knihy podrozvahové evidence a knihy analytické evidence. V hlavní knize je účtováno na syntetické účty a v knize analytické evidence na analytické účty. Na syntetických účtech jsou zachycovány souhrnné stavy a pohyby aktiv, pasiv, výnosů, nákladů a výsledku hospodaření. Dle své potřeby zřizuje účetní jednotka ke zpodrobnění syntetických účtů analytickou evidenci. Množství a struktura analytických účtů je v kompetenci účetní jednotky. Číselné označení těchto účtů musí být však nejméně čtyřmístné. (Andrlík a kol., 2022) ZoÚ vyžaduje, aby účetní jednotka vedla účetnictví na základě směrné účtové osnovy a účtového rozvrhu. Vyhláška č. 500/2002 Sb. stanovuje směrnou účtovou osnovu, která definuje označení a uspořádání účtových tříd a účtových skupin. Osnova se dělí na 10 účtových tříd, které jsou dále rozděleny na účtové skupiny. Účtovým rozvrhem je označován soupis syntetických účtů uspořádaných podle společných vlastností. Číselné označení syntetického účtu je trojčíferné – první číslo uvádí účtovou třídu, druhé číslo účtovou skupinu a třetí číslo udává pořadí účtu v příslušné účtové skupině. (Dvořáková, 2021)

Každá účetní jednotka má povinnost sestavit řádnou účetní závěrku k rozvahovému dni. Účetní závěrkou se rozumí nedílný celek účetních výkazů, kterými jsou rozvaha, výkaz zisku a ztrát a příloha. V určitých případech k těmto výkazům patří také výkaz o peněžních tocích a přehled o změnách základního kapitálu. Rozvaha vyjadřuje stav majetku k rozvahovému dni. Obsahuje souhrn aktiv a pasiv, jejichž konečné výše se musejí rovnat – tzv. bilanční rovnice. Aktiva zahrnují dlouhodobý a oběžný majetek, pasiva zahrnují vlastní a cizí zdroje. Výkaz zisku a ztráty je rozdělen na provozní a finanční část. Podstatou tohoto výkazu je analyzování výsledku hospodaření. Příloha je komentářem k účetním výkazům, který identifikuje účetní jednotku, vymezuje obecné účetní zásady, používané účetní metody atd. Některé účetní jednotky, jako například velké účetní jednotky, musejí mít závěrku ověřenou auditorem. (Březinová, 2020)

Daně

Daně jsou jedním z hlavních nástrojů státu pro získávání prostředků. Na území České republiky se daně dělí na přímé a nepřímé. Přímé daně se dále dělí na daně z příjmů, daň z hazardních her, daň z nemovitých věcí a daň silniční. Skupina daní z příjmů zahrnuje daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Nepřímé daně se rozdělují

na daň z přidané hodnoty, daň spotřební a daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv, daň z elektřiny. (Hrstková Dubšeková, 2022)

Obrázek 1 – Přehled daní

Přehled daní na území České republiky a související právní předpis k 1. 1. 2021			
daně přímé		daně nepřímé	
<p>daně z příjmů (ZDP)</p> <p>a) daň z příjmů fyzických osob,</p> <p>b) daň z příjmů právnických osob,</p> <p>daň z hazardních her (z. č. 187/2016 Sb.)</p>	<p>daň z nemovitých věcí (ZDN)</p> <p>a) daň z pozemků,</p> <p>b) daň ze staveb a jednotek</p> <p>daň silniční (ZDS)</p>	<p>daň z přidané hodnoty (ZDPH)</p>	<p>daně spotřební (ZSD)</p> <p>a) daň z minerálních olejů,</p> <p>b) daň z lihu,</p> <p>c) daň z piva,</p> <p>d) daň z vína a meziproductů,</p> <p>e) daň z tabákových výrobků,</p> <p>f) daň ze zahřívávaných tabákových výrobků,</p> <p>g) daň ze surového tabáku</p> <p>daň ze zemního plynu a některých dalších plynů, daň z pevných paliv, daň z elektřiny (z. č. 261/2007 Sb., část 45. až 47.)</p>

Zdroj: Hrstková Dubšeková, 2022, s. 5

Poplatníkem se rozumí osoba, jejíž příjmy, majetek nebo úkony jsou přímo podrobeny dani. Osoba odvádějící daň správci daně vybranou nebo sraženou poplatníkům je plátcem daně. (Skálová, 2022)

Právnícké osoby jsou poplatníky daně z příjmů právnických osob, kterou upravuje druhá část Zákona o daních z příjmů. Do 15 dnů od svého vzniku musí poplatník podat přihlášku k registraci k dani z příjmů právnických osob (DPPO) u příslušného správce daně. Do předmětu této daně spadají příjmy z běžné podnikatelské činnosti poplatníka a z nakládání s jeho veškerým majetkem. (Vychopeň, 2022) Pro zjištění základu daně je potřeba znát výsledek hospodaření. K výši výsledku hospodaření se přičtou zaúčtované náklady, které nejsou daňově uznatelné a odečtou výnosy, které nejsou daňově uznatelné. Dále se základ daně sníží o odčitatelné položky od základu daně. Upravený základ daně se zaokrouhlí na celé tisíce dolů a vynásobí sazbou 19 %. Takto vypočtenou daň lze ještě ponížít o slevu na zaměstnance se zdravotním postižením / těžším zdravotním postižením. Pokud je rozdíl zdanitelných výnosů a zdanitelných nákladů záporný, jedná se o ztrátu a účetní jednotka za dané zdaňovací období žádnou daň neodvádí. Tato ztráta se poté stává odčitatelnou položkou od základu daně. (Skálová, 2022) Podle § 136 Zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů se daňové přiznání podává do 3 měsíců od skončení zdaňovacího období, do 4 měsíců, pokud je přiznání podáváno

elektronicky, do 6 měsíců, pokud má účetní jednotka povinnost mít účetní závěrku ověřenou auditorem nebo její přiznání podává daňový poradce.

Plátcem daně z přidané hodnoty se právnická či fyzická osoba stane v případě, kdy její obrat za 12 po sobě jdoucích měsíců přesáhne 2 000 000 Kč nebo se pro plátcovství sama rozhodne. (§6 odst. 1 Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

“Předmětem daně je

- dodání zboží za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku,
- poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, s místem plnění v tuzemsku,
- pořízení
 - zboží z jiného členského státu za úplatu s místem plnění v tuzemsku osobou povinnou k dani, která jedná jako taková, nebo právnickou osobou nepovinnou k dani,
 - nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani,
- dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku.” (§2 odst. 1 Zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty)

Základní zdaňovací období je kalendářní měsíc. Pokud obrat plátce za předchozí kalendářní rok nepřesáhl 10 000 000 Kč, může se rozhodnout pro čtvrtletní zdaňovací období. Daňové přiznání k dani z přidané hodnoty je povinen plátce podat do 25 dnů od skončení zdaňovacího období. (Hušáková, 2022)

2.1 Daňová a účetní specifika komanditní společnosti

Obdobně jako u ostatních obchodních společností jsou účtovány i běžné účetní případy komanditní společnosti. Kvůli odlišnému postavení skupin společníků (komplementářů a komanditistů) jsou největším rozdílem uzávěrkové operaci na konci účetního období.

Zákon o obchodních korporacích stanovuje, že zisk a ztráta se dělí mezi společnost a komplementáře. Pokud neurčí společenská smlouva jiné dělení, dělí se zisk a ztráta na polovinu mezi společnost a komplementáře. Část zisku připadající společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Ztrátu komanditisté neunesou. (§126 ZOK)

Rozdělení zisku:

- 1) Nejprve se zjistí základ daně za společnost jako celek. Tento základ daně se rozdělí na dvě části buď přesně na polovinu, nebo jiným podílem (pokud tak určí společenská smlouva). Jedna část připadá komplementářům a druhá je základem daně společnosti.
- 2) Komplementáři si svou část rozdělí rovným dílem (neurčí-li společenská smlouva jinak). Část podílu na zisku připadající na každého komplementáře tvoří dílčí základ daně ze samostatné činnosti, který uvede v daňovém přiznání fyzických osob.
- 3) Část připadající společnosti se zdaní daní z příjmů právnických osob.
- 4) Již zdaněná část se rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů. Výplata každého komanditisty se následně zdaní zvláštní sazbou daně 15 % podle § 36 odst. 2 písm. b) ZDP. Tento podíl zdaňuje k. s. a komanditista tak obdrží již čistý příjem po zdanění. (Švecová, 2015)

Tabulka 1 - Rozdělení zisku k. s.

Účetní operace období XY	MD	D
Podíl na zisku komplementáře	596	364
Povinnost k dani z příjmů k. s.	591	341
Uzavření účtu 596	710	596
Zúčtování čistého zisku k. s.	710	702
Období XY +1	MD	D
Otevření účtu 431	701	431
Podíl na zisku komanditisty	431	364
Předpis srážkové daně	364	342
Výplata podílu na zisku komplementáře	364	221
Výplata podílu na zisku komanditisty	364	221

Zdroj: Štohl (2019), zpracováno autorkou

V případě ztráty si komplementáři svou část rozdělí rovným dílem (pokud nestanoví společenská smlouva jiný způsob dělení). Komanditisté hradí ztrátu pouze v případě sjednání komanditních sum. Komanditisté tak hradí s komplementáři ztrátu podle svého podílu, a to pouze do výše komanditní sumy. Za dluhy společnosti poté komanditisté ručí do výše komanditní sumy. (Švecová, 2015)

§ 129 ZOK říká, že v případě, kdy ručení komanditistů za dluhy společnosti určí společenská smlouva do výše určené částky („komanditní sumy“), uvede se tato částka ve společenské smlouvě a nelze ji sjednat nižší, než kolik činí vklad komanditisty. Pokud je stanovena komanditní suma společenskou smlouvou, společnost uplatní následující výjimky z úpravy komanditní společnosti:

- „část zisku, která připadla společnosti, se po zdanění rozdělí mezi komanditisty v poměru jejich podílů a komanditních sum,
- ztrátu uhradí komanditista s ostatními společníky podle svého podílu, avšak jen do výše své komanditní sumy,
- za dluhy společnosti ručí komanditista s ostatními společníky společně a nerozdílně do výše jeho komanditní sumy zapsané v obchodním rejstříku v době, kdy je věřitel vyzval k plnění.“ (§ 129 odst. 2 ZOK)

Snížení komanditní sumy je v rozsahu splnění vkladové povinnosti komanditisty a změny této sumy jsou účinné zápisem do obchodního rejstříku. (§ 130 – 131 ZOK)

Tabulka 2 - Ztráta k. s

Období XY	MD	D
Předpis ztráty k úhradě komplementářům	354	596
Uzavření účtu 596	596	710
Zúčtování ztráty k. s.	702	710
Období XY +1	MD	D
Otevření účtu 431	431	701
Převod ztráty	429	431

Zdroj: Štohl (2019), zpracováno autorkou

2.2 Daňová a účetní specifika akciové společnosti

Každá a. s. musí vytvořit základní kapitál v minimální výši 2 000 000 Kč. Tento základní kapitál může společnost zvyšovat a následně i snižovat. Při snížení však jeho výše nesmí klesnout pod minimální výši stanovenou v § 246 odst. 2 ZOK. Akciová společnost snižuje svůj ZK buď povinně (př. nabytí vlastní akcie v rozporu se zákonem a nezčizení v zákonem stanovené lhůtě), nebo dobrovolně (př. snížení za účelem úhrady ztráty). Na povinné snížení ZK musí společnost použít vlastní akcie, které má v majetku. Při dobrovolném snížení musí přednostně použít vlastní akcie. Konkrétní způsoby snížení ZK jsou dle ZOK: snížení jmenovité hodnoty akcií nebo zatímních listů, vzetí akcií z oběhu na základě losování, vzetí akcií z oběhu na základě veřejného návrhu smlouvy, upuštění od vydání akcií. (Skálová a kol., 2015)

Tabulka 3 - Snížení ZK a. s.

Účetní operace	MD	D
Snížení hodnoty akcií	419	429
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	411	419
Vykoupení vlastních akcií	252	221
Snížení ZK	419	252
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	411	419
Upuštění od vydání akcií	419	353
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	411	419

Zdroj: Štohl & Klička (2019), zpracováno autorkou

Zvýšení základního kapitálu se v účetnictví akciové společnosti může uskutečnit vydáním nových akcií, vydáním vyměnitelných dluhopisů – tzv. podmíněné zvýšení ZK, z vlastních zdrojů společnosti. (Müllerová & Šindelář, 2016) Podle § 505 ZOK dochází k podmíněnému zvýšení ZK, pokud se valná hromada usnese na vydání vyměnitelných nebo prioritních dluhopisů a současně přijme rozhodnutí o zvýšení základního kapitálu v rozsahu, v jakém mohou být uplatněna výměnná nebo přednostní práva z těchto dluhopisů.

Chronologie účetních operací souvisejících s podmíněným zvýšením ZK je následující:

- 1) „Vydání dluhopisů poté, co je tato skutečnost o podmíněném zvýšení základního kapitálu zapsána v obchodním rejstříku (úctováno ve prospěch účtů 241 – Emitované krátkodobé dluhopisy nebo 474 – Emitované dluhopisy v závislosti na lhůtě jejich uplatnění, souvztažně na vrub účtu 375 – Pohledávky z emitovaných dluhopisů);
- 2) Prodej těchto dluhopisů, jejich peněžní úhrada kupujícími – budoucími akcionáři (pohledávka z emitovaných dluhopisů se přemění na peníze);
- 3) Zvýšení základního kapitálu upsáním akcií v rozsahu uplatnění výměnných či přednostních práv (úctováno ve prospěch účtu 419 – Změny základního kapitálu souvztažně na vrub účtu 353 – Pohledávky za upsaný nesplacený kapitál);
- 4) Zápis o zvýšení základního kapitálu do obchodního rejstříku (zvýšení základního kapitálu na účtu 411 – Základní kapitál souvztažně na vrub účtu 419 – Změny základního kapitálu);
- 5) Uplatnění výměnného práva doručením žádosti o výměnu dluhopisů za akcie, vydání akcií akcionářům výměnou za dluhopisy (zrušení závazku z titulu vydaných dluhopisů proti pohledávce z upsaných nesplacených vkladů).“ (Müllerová & Šindelář, 2016)

Tabulka 4 - Zvýšení ZK a. s. (upsáním nových akcií)

Účetní operace	MD	D
Nominální hodnota upsaných akcií	353	419
Ážio	353	412
Úhrada upsaných akcií na BÚ	221	353
Úhrada upsaných akcií vkladem inventáře	022	353
Úhrada hodnoty ážia	221	353
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	419	411

Zdroj: Štohl (2019), zpracováno autorkou

Tabulka 5 - Podmíněné zvýšení ZK a. s

Účetní operace	MD	D
Emise dluhopisů	375	241 / 473
Prodej dluhopisů	221	375
Upsání akcií	353	419
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	419	411
Výměna dluhopisů za akcie	241 / 473	353

Zdroj: Müllerová & Šindelář (2016), zpracováno autorkou

2.3 Daňová a účetní specifika společnosti s ručením omezeným

ZOK umožňuje tzv. příplatky v případě, kdy s. r. o. chce posílit vlastní kapitál, a přitom nechce zvyšovat základní kapitál. Tento způsob nevyžaduje zápis do OR, a tak je administrativně jednodušší než zvyšování základního kapitálu. Příplatek mimo základní kapitál může mít dvojí formu:

- povinný příplatek – společenská smlouva určí oprávnění valné hromady uložit povinnost společníkům přispět na vytvoření vlastního kapitálu příplatkem mimo ZK a musí mít jen peněžitou podobu,
- dobrovolný příplatek – se souhlasem jednatele společnosti může společník poskytnout příplatek, i když tak nestanoví společenská smlouva. (Štohl, 2019)

Tabulka 6 – Příplatky s. r. o.

Účetní operace	MD	D
Předpis příplatku	355	413
Příjem peněz	221	355

Zdroj: Štohl (2019), zpracováno autorkou

Společník může za práci pro společnost pobírat odměnu, která je vyplácena například na základě pracovní smlouvy nebo dohody o provedení práce / o pracovní činnosti. Pro výplatu odměny jednatelem je podmínkou uzavření smlouvy o výkonu funkce, ve které musí být uvedeno, že je odměna sjednána. (Štohl, 2019)

Tabulka 7 - Odměny společníků s. r. o.

Účetní operace	MD	D
Hrubá odměna společníka / jednatele / člena dozorčí rady	522 / 522 / 523	366 / 379 / 379
Srážka ZP a SP společníka / jednatele / člena dozorčí rady	366 / 379 / 379	336
Záloha na daň z příjmů společníka / jednatele / člena dozorčí rady	366 / 379 / 379	342
Předpis ZP a SP – podnik	524	336
Částka k výplatě společníka / jednatele / člena dozorčí rady	366 / 379 / 379	221

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

V případě, že valná hromada rozhodne o snížení základního kapitálu, se snižuje výše vkladu každého společníka v poměru jejich dosavadních vkladů. Mezi důvody snižování základního kapitálu se řadí například snížení ZK na vyrovnání ztráty, snížení za účelem převodu do rezervního fondu, snížení za účelem výplaty podílu společníkům. (Skálová a kol., 2015)

Tabulka 8 - Snížení ZK s. r. o.

Účetní operace	MD	D
Snížení ZK z důvodu úhrady ztráty	419	431
Snížení ZK z důvodu tvorby rezervního fondu	419	421
Snížení ZK z titulu výplaty společníkovi	419	365
Srážková daň	365	342
Výplata společníkovi	365	221
Úhrada srážkové daně	342	221
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	411	419

Zdroj: Skálová a kol. (2015), zpracováno autorkou

Müllerová & Šindelář uvádějí, že zvýšení ZK peněžitými vklady je možné, když jsou dosavadní peněžité vklady zcela splaceny. Zvýšení nepeněžitými vklady je přípustné již před tímto splacením. Přednostní právo k účasti na zvýšení ZK mají společníci v poměru podle výše jejich obchodních podílů. Jednatelé mají povinnost podat návrh na zápis zvýšení ZK do obchodního rejstříku bez zbytečného odkladu. Zvýšení je možné provést z vlastních zdrojů nebo novými vklady.

Tabulka 9 - Zvýšení ZK s. r. o.

Účetní operace	MD	D
Upsání nového vkladu – uznáno na ZK	353	419
Upsání nového vkladu – ážio	353	412
Splacení vkladu	221	353
Zápis nové výše ZK do obchodního rejstříku	419	411

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Pokud v době fungování společnosti nastane situace, že se některý ze společníků dále nechce podílet na činnostech společnosti, ZOK nabízí dvě základní řešení:

- převod obchodního podílu na třetí osobu či stávajícího společníka,
- zrušení účasti společníka na společnosti ze zákonem stanovených důvodů s povinností společnosti vyplatit společníkovi vypořádací podíl. (Štohl, 2019)

Ukončení účasti společníka na základě vlastního rozhodnutí umožňuje ZOK za situace, kdy valná hromada rozhodla o změně převažující povahy podnikání společnosti, valná hromada prodloužila trvání společnosti (§ 202 ZOK), valná hromada rozhodla o uložení povinnosti společníkům poskytnout peněžitý příspěvek (§ 164 ZOK). Podle § 203 ZOK může být také účast společníka ve společnosti ukončena písemnou dohodou s úředně ověřenými podpisy všech společníků a odevzdáním kmenového listu společnosti, pokud byl vydán. Pokud se společníci nedohodnou na ukončení účasti společníka, může být jeho účast ukončena na základě soudního rozhodnutí. Společnost může požádat soud o vyloučení společníka, pokud porušil svou povinnost zvláště závažným způsobem, přestože byl k jejímu plnění vyzván (§ 204 ZOK).

Tabulka 10 - Zrušení účastní společnosti s výplatou vypořádacího podílu

Účetní operace	MD	D
Hrubý vypořádací podíl	252	365
Srážková daň	365	342
Výplata čistého vypořádacího podílu	365	221
Odvod srážkové daně	342	221
Zúčtování volného podílu (převedení na třetí osobu)	561	252
Tržba ve výši hodnoty vypořádacího podílu	378	661
Úhrada prodejní ceny	221	378
Zúčtování volného podílu (převedení na stávající společníky)	561	252
Tržba ve výši hodnoty vypořádacího podílu	355	661
Úhrada prodejní ceny	221	355

Zdroj: Štohl (2019), zpracováno autorkou

Tabulka 11 - Převod podílu společnosti

Účetní operace	MD	D
Tržba z prodeje podílu	378	661
Vyřazení podílu	561	061
Úhrada kupní ceny	221	378

Zdroj: Štohl & Klička (2019), zpracováno autorkou

Dosažený výsledek hospodaření za účetní období je výsledkem podnikatelského úsilí účetní jednotky. Stav výsledku hospodaření je zjištěn na účtu 710 – Účet zisků a ztrát, na který jsou na konci účetního období převedeny celkové obraty výnosových a nákladových účtů. Z konečného stavu účtu 710 se převádí na začátku účetního období čistý zisk nebo ztráta na účet 431. Disponibilní zisk / ztráta se rozděluje na základě rozhodnutí valné hromady. Společnost může využít zisk na:

- přiděl do fondů tvořených ze zisku,
- úhradu ztráty z minulých let,

- převod na účet 428,
- zvýšení základního kapitálu,
- výplatu podílů na zisku společníkům. (Andrlík a kol., 2022)

Tabulka 12 - Podíly na zisku s. r. o.

Období XY	MD	D
Rozhodnutí o výplatě záloh na podíly na zisku	432	364
Srážková daň	364	342
Výplata záloh na podíly na zisku	364	221
Odvod srážkové daně	342	221
Čistý zisk společnosti za rok XY	710	702
Období XY +1	MD	D
Převod čistého zisku z roku XY	701	431
Započtení vyplacených záloh na podíly na zisku	431	432
Převod zbylé části zisku do dalších let	431	428

Zdroj: Štohl & Klička (2019, s. 240)

Tabulka 13 - Vyrovnání ztráty s. r. o.

Účetní operace	MD	D
Úhrada ztráty z nerozděleného zisku minulých let	428	431
Předpis pohledávky za společníky	354	431
Převod zbylé části do dalších let	429	431

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

2.4 Daňová a účetní specifika veřejné obchodní společnosti

Z hlediska daně z příjmů je tento typ společnosti charakteristický tím, že se veškerý zisk (ztráta) rozděluje mezi její společníky. Základ daně z příjmů právnických osob, který by v. o. s. uváděla do daňového přiznání, tedy nevzniká. (Ondřej a kol., 2019) Společnost má proto udělenou výjimku z povinnosti podat daňové přiznání k dani z příjmů

právnických osob. (§ 38mb ZDP) Společnost na konci roku nevykazuje ani zisk, ani ztrátu.

Společníci si zisk mezi sebe rozdělí rovným dílem, pokud společenská smlouva neurčí jinak. „Společník má právo na podíl na zisku ve výši 25 % z částky, v níž splnil svou vkladovou povinnost. Pokud zisk společnosti k vyplacení této částky nepostačuje, rozdělí se mezi společníky v poměru částek, v nichž splnili svou vkladovou povinnost. Zbylý zisk se dělí mezi společníky rovným dílem.“ (§112 ZOK)

Na společníky v. o. s. je nahlíženo jako na samostatně výdělečné osoby. Svůj podíl na zisku si zdaňují sami ve svém daňovém přiznání k dani z příjmů fyzických osob. Tento podíl zahrnují do dílčího základu daně ze samostatné výdělečné činnosti. Pokud je společníkem právnická osoba, převádí si podíl na zisku do výnosů, kde se stává součástí jejího základu daně z příjmů. (Ondřej a kol., 2019) V průběhu roku mohou společníci zálohově čerpat podíl na zisku. Tato záloha bude zdaněna v daňovém přiznání společníka až po skončení zdaňovacího období. (Štohl, 2019)

V.o.s. eviduje na účtu 364 – Závazky ke společníkům při rozdělování zisku přiznané podíly společníků se souvztažným zápisem na vrub účtu 596 – Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům v. o. s. a komplementářům k. s. Při uzavírání účetních knih se zůstatek účtu 596 převede na účet 710 – Účet zisků a ztrát. Pokud společnost vykáže ztrátu, eviduje podíly společníků na její úhradě jako vznik pohledávky na účtu 354 – Pohledávky za společníky při úhradě ztráty a souvztažně na účtu 596. (Štohl, 2019)

Tabulka 14 - Rozdělení zisku v. o. s.

Účetní operace	MD	D
Výplata zálohy na podíl na zisku	355	221
Přiznané podíly na zisku společníkům	596	364
Vyúčtování záloh na podíly na zisku	364	355
Doplatek podílů na zisku společníkům	364	221
Převod podílů na zisku	710	596

Zdroj: Štohl (2019), zpracováno autorkou

3 Daňová a účetní specifika podnikání fyzických osob

Podnikající fyzická osoba má na výběr několik možností, jak bude úřadům dokládat svou ekonomickou aktivitu. Daný způsob slouží pro podnikatele k určení výše daně z příjmů, kterou bude muset státu odvádět. Podnikatel může vést

- evidenci příjmů,
- daňovou evidenci,
- účetnictví,
- nebo uplatňovat paušální daň.

K uvedeným možnostem se vážou určité podmínky.

V případě, že chce podnikatel uplatnit tzv. paušální výdaje, stačí aby vedl pouze evidenci příjmů. Při výpočtu základu daně od výše svých příjmů odečte výdaje, které jsou vypočítané určitým procentem z těchto příjmů (paušálem).

Výdajové paušály činí:

- „80 % z příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1600000 Kč,
- 60 % z příjmů ze živnostenského podnikání; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 1200000 Kč,
- 30 % z příjmů z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 600000 Kč,
- 40 % z jiných příjmů ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů podle odstavce 1 písm. d) a odstavce 6; nejvýše lze však uplatnit výdaje do částky 800000 Kč.“
(§7 odst. 7 ZDP)

Daňová evidence musí zajišťovat zjištění základu daně a daně z příjmů. Tato evidence obsahuje přehled o výdajích a příjmech, majetku a dlužích. (§7b, odst. 1 ZDP) Deník příjmů a výdajů je nejdůležitější knihou v daňové evidenci. V průběhu roku podnikatel do deníku zapisuje údaje o hospodářských operacích vyjadřujících příjem nebo výdej peněžních prostředků. (Štohl & Klička, 2019) Pro zjištění základu daně odečítá od svých příjmů skutečně vynaložené výdaje.

Uplatnění paušálních výdajů je nejvíce vhodné pro podnikatele, kteří mají velice nízké výdaje. Základ daně jim tak klesne a odvedou nižší daň z příjmů finančnímu úřadu, než kdyby uplatnili skutečně vynaložené výdaje. Naopak čím vyšší reálné výdaje podnikatel má, tím více se snižuje základ daně a spolu s ním i částka daně z příjmů.

Podnikatelé vedoucí daňovou evidenci / evidenci příjmů mohou vypočtenou částku daně z příjmů ponížít o slevy na dani a daňové zvýhodnění. Tyto slevy jsou následující:

- sleva na poplatníka 30 840 Kč,
- sleva na manžela / manželku 24 840 Kč,
- základní / rozšířená sleva na invaliditu 2 520 Kč / 5 040 Kč,
- sleva na držitele průkazu ZTP/P 16 140 Kč,
- sleva na studenta 4 020 Kč,
- sleva za umístění dítěte 17 300 Kč. (Marková, 2023)

Daňové zvýhodnění je ve výši:

- na 1. vyživované dítě 15 204 Kč,
- na 2. vyživované dítě 22 320 Kč,
- na 3. a další vyživované dítě 27 840 Kč. (Marková, 2023)

Účetnictví povinně vedou všechny účetní jednotky. Fyzické osoby jsou účetními jednotkami a mají tak povinnost vést účetnictví v následujících případech:

- pokud je fyzická osoba zapsána jako podnikatel v obchodním rejstříku,
- pokud obrat fyzické osoby přesáhl za bezprostředně předcházející kalendářní rok částku 25 000 000 Kč,
- pokud se fyzická osoba rozhodla vést účetnictví na základě svého rozhodnutí. (§1 odst. 2 ZoÚ)

Pro podnikající fyzickou osobu vedoucí účetnictví je v rámci 4. účtové třídy vymezená účtová skupina 49, ve které se používá účet 491 – Účet individuálního podnikatele. Účet slouží k zachycení celkového stavu vlastních zdrojů podnikatele. Účtují se na něm zejména výběry pro osobní spotřebu, osobní vklady a výsledek hospodaření. (Štohl & Klička, 2019)

Tabulka 15 – Účet 491

Účetní operace	MD	D
Osobní vklad	211 (221)	491
Výběr pro osobní potřebu	491	211 (221)

Zdroj: Štohl & Klička (2019), zpracováno autorkou

Od 1. ledna 2021 mohou podnikající fyzické osoby zvážit také možnost paušální daně. Aby mohl být podnikatel považován za poplatníka v paušálním režimu, je nutné podat Oznámení o vstupu do paušálního režimu. Poplatník vede záznamy o příjmech ze samostatné činnosti pro prokázání výše příjmů pro zvolené pásmo paušálního režimu, od kterého se odvíjí výše paušální daně, kterou bude platit. Pro uplatnění paušální daně musí poplatník splňovat několik podmínek vymezených v Zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Horní hranice příjmů ze samostatné činnosti pro vstup do paušálního režimu je 2 000 000 Kč. (Finanční správa, n.d.a)

„Poplatníkem v paušálním režimu je od prvního dne rozhodného zdaňovacího období poplatník daně z příjmů fyzických osob, který

- k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období
 - je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující důchodové pojištění,
 - je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění, na kterou se vztahují právní předpisy upravující veřejné zdravotní pojištění a která není vyňata z povinnosti platit pojistné na veřejné zdravotní pojištění z důvodu dlouhodobého pobytu v cizině,
 - není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k dani z přidané hodnoty, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
 - není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a
 - není dlužníkem, vůči němuž bylo zahájeno insolvenční řízení,

- ve zdaňovacím období bezprostředně předcházejícím rozhodnému zdaňovacímu období nepřesáhl rozhodné příjmy pro zvolené pásmo paušálního režimu,
- k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období nevykonává činnost, ze které plynou příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, z nichž je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně.“ (§2a ZDP)

Podnikatel platí správci daně paušální zálohu ve stejné výši každý měsíc zdaňovacího období. Tato paušální záloha se skládá ze zálohy na daň z příjmů, zálohy na pojistné na zdravotní pojištění a zálohy na pojistné na důchodové pojištění. (Finanční správa, n.d.a)

Výhodou pro podnikající fyzickou osobu uplatňující paušální daň je např. zánik povinnosti podat daňové přiznání, odesílání pouze jedné platby místo tří a snížení administrativy. Nevýhodou naopak je nemožnost uplatnit slevy na dani (kromě slevy na poplatníka) ani daňové zvýhodnění na děti.

Obrázek 2 – Zálohy na paušální daň

Výše měsíční zálohy na paušální daň				
	Celková paušální platba	Daň z příjmů	Pojistné na důch. poj.	Pojistné na zdrav. poj.
I. pásmo	6 208 Kč	100 Kč	3 386 Kč	2 722 Kč
II. pásmo	16 000 Kč	4 963 Kč	7 446 Kč	3 591 Kč
III. pásmo	26 000 Kč	9 320 Kč	11 388 Kč	5 292 Kč

Zdroj: Finanční správa, n.d.a

4 Představení vybraného podnikatelského subjektu

Společnost Auto partner Špíral, s. r. o. vznikla 23. srpna 2004. Společnost je vedena v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Plzni pod spisovou značkou C 16385. Společnost sídlí na adrese Plzeňská cesta 220/35, Hradiště, 326 00 Plzeň. Společnost se rozrostla i do dalších měst – má několik prodejen po České republice, a to v Plzni, v Českých Budějovicích, v Prachaticích a v Soběslavi. Předmětem podnikání je dle obchodního rejstříku výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona. (Obchodní rejstřík, n.d.)

Společnost je také vedena v živnostenském rejstříku a má živnostenské oprávnění. Toto živnostenské oprávnění se vztahuje na následující obory činnosti:

- velkoobchod a maloobchod,
- údržba motorových vozidel a jejich příslušenství,
- pronájem a půjčování věcí movitých.

Druh této živnosti je živnost ohlašovací volná, které patří příloha č. 4 ŽZ. (Živnostenský rejstřík, n.d.)

Auto partner Špíral s. r. o. je společnost s plzeňským původem. Společnost se specializuje na náhradní díly a doplňky pro motorová vozidla. Nabízí maloobchodní i velkoobchodní prodej těchto náhradních dílů a doplňků. Nabídku tvoří sortiment originálních i neoriginálních náhradních dílů na zahraniční a tuzemská osobní vozidla, motocykly i nákladní vozidla. Náhradní díly v prodejnách společnosti odebírají jak koncoví zákazníci, tak autoservisy, mechanici a další. Svým velkoobchodním odběratelům nabízí denní závoz zboží. Pro své věrné zákazníky poskytuje také věrnostní bonusy. (Auto partner Špíral, n.d.)

Do širokého sortimentu patří produkty značky Stahlgruber, elf, Textar, Sonax, TRW, K&N Engineering, Brembro a další.

Nabídka produktů společnosti je opravdu široká a pokrývá produkty jako například:

- autobaterie,
- startovací kabely,
- motorové oleje,
- nemrzoucí směsi do chladičů,

- směsi do odšťikovačů,
- brzdové kapaliny,
- náplně klimatizací,
- autokosmetika
 - pro čištění interiérů,
 - pro čištění karoserie,
 - osvěžovače vzduchu,
- žárovky,
- stěrače.

Auto partner Špíral, s. r. o má také svůj partnerský autoservis Auto partner servis, s. r. o v Plzni na adrese Chebská 23/79, 323 00 Plzeň – Křimice. (Auto partner Špíral, n.d.)

Auto partner Špíral, s. r. o. poskytuje dále také různé služby jako čištění interiérů, test tlumičů apod.

Obrázek 3 – Logo společnosti

Zdroj: Auto partner Špíral, n.d.

5 Účetní specifika vybraného podnikatelského subjektu

Auto partner Špíral, s. r. o. je právnická osoba se sídlem na území České republiky. Je proto účetní jednotkou, která má povinnost vést účetnictví v souladu s platnou účetní legislativou České republiky, konkrétně se zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví a s vyhláškou č. 500/2002 Sb. Řadí se do kategorie malé účetní jednotky, jelikož nepřesahuje dvě z následujících tří kritérií pro kategorizaci malých účetních jednotek:

- aktiva celkem 100 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obrátu 200 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 50

a přesáhla dvě ze tří následujících kritérií pro kategorizaci mikro účetních jednotek:

- aktiva celkem 9 000 000 Kč,
- roční úhrn čistého obrátu 18 000 000 Kč,
- průměrný počet zaměstnanců v průběhu účetního období 10. (§ 1b ZoÚ)

Společnost využívá k vedení účetnictví ekonomický software JUMP.

Společnost je registrována jako zaměstnavatel u finančního úřadu, u okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň – město s adresou Americká 28-30, 303 18 Plzeň. Dále je přihlášena jako zaměstnavatel u následujících zdravotních pojišťoven: Všeobecná zdravotní pojišťovna, Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky, Česká průmyslová zdravotní pojišťovna, Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky.

Účetní období účetní jednotky se shoduje s kalendářním rokem – nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců, tzn. od 1. ledna do 31. prosince. K poslednímu dni účetního období, tj. k 31. prosinci, sestavuje účetní závěrku. Účetní závěrku tvoří:

- rozvaha,
- výkaz zisku a ztráty,
- příloha.

Základní kapitál společnosti činí 200 000 Kč. Od doby svého vzniku společnost základní kapitál nezvyšovala ani nesnižovala. Tento základní kapitál je veden na pasivním účtu 411 – Základní kapitál.

Mzdové účtování

Auto partner Špiral s. r. o. musí jako zaměstnavatel dodržet registrační povinnost u několika institucí. Každý zaměstnanec je nahlášen u své zdravotní pojišťovny a u příslušné okresní správy sociálního zabezpečení. Všichni zaměstnanci podepsali Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Mohou tak uplatňovat slevy na dani, jako například slevu na poplatníka, na studenta atd.

Společnost jako plátce daně vypočte zálohu na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti. Základem pro výpočet zálohy na daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti je výše hrubé mzdy zaokrouhlená na stokoruny nahoru. Tuto daň společnost odvádí za zaměstnance a její výše činí 15 %. Společnost je tak v roli plátce daně a zaměstnanec v roli poplatníka. Společnost dále povinně za své zaměstnance odvádí zdravotní a sociální pojištění. Výše sociálního pojištění, které je zaměstnanci strháváno ze mzdy, činí 6,5 % a výše odváděná zaměstnavatelem za zaměstnance je 24,8 %. U zdravotního pojištění sazba zaměstnance činí 4,5 %, zaměstnavatele 9 %.

Pro potřeby účtování o mzdách si společnost vytvořila potřebnou analytickou evidenci. Účet 331 - Zaměstnanci rozlišuje podle svých poboček. Závazky za zaměstnanci pracujícími na pobočce v Prachaticích jsou evidovány na analytickém účtu 331.4, v Plzni 331.1, v Českých Budějovicích 331.3, v Soběslavi 331.2. Účet 336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění má společnost rozdělen následovně:

- 336.1 – sociální pojištění
- 336.2 – zdravotní pojištění – Všeobecná zdravotní pojišťovna
- 336.3 – zdravotní pojištění – Česká průmyslová zdravotní pojišťovna
- 336.4 - zdravotní pojištění – Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky
- 336.5 – zdravotní pojištění – Vojenská zdravotní pojišťovna České republiky

Stejným způsobem, jako účet 336 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, má společnost také rozdělen účet 524 – Zákonné sociální a zdravotní pojištění.

Tabulka 16 - Mzdové účtování

Účetní operace	MD	D
Hrubé mzdy zaměstnanců	521	331
- hrubé mzdy zaměstnanců – Plzeň	-	331.1
Sociální pojištění zaměstnanců 6,5 %	331	336.1
- Sociální pojištění zaměstnanců – Soběslav	331.2	-
Zdravotní pojištění zaměstnanců 4,5 %	331	336.2, 336.3, 336.4, 336.5
Srážka zálohy na daň z příjmu 15 %	331	342.1
- Srážka zálohy na daň z příjmů – Prachatice	331.4	-
Sociální pojištění společnosti za zaměstnance 24,8 %	524.1	336.1
Zdravotní pojištění společnosti za zaměstnance 9 %	524.2, 524.3, 524.4, 524.5	336.2, 336.3, 336.4, 336.5
Výplata mezd zaměstnancům z bankovního účtu	331	221
- Výplata mezd zaměstnancům – Č. Budějovice	331.3	-
Odvod sociálního pojištění	336.1	221
Odvod zdravotního pojištění	336.2, 336.3, 336.4, 336.5	221
Odvod záloh na daň z příjmů	342.1	221

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Výsledek hospodaření

Zákon o účetnictví ukládá povinnost účetním jednotkám sestavit účetní závěrku. Na konci každého roku společnost sestaví účetní závěrku, tzn. vystaví rozvahu, výkaz zisku a ztráty a přílohu. Výkaz zisku a ztráty vyjadřuje, jaký výsledek hospodaření byl za dané účetní období dosažen. Tento výkaz je rozdělen na provozní výsledek hospodaření a finanční výsledek hospodaření.

Provozní výsledek hospodaření se vypočte jako rozdíl provozních výnosů a provozních nákladů. Do provozních výnosů patří tržby za prodej zboží a do provozních nákladů patří náklady vynaložené na prodané zboží, mzdové náklady, spotřeba energie atd. Finanční výsledek hospodaření se zjistí odečtením finančních nákladů od finančních výnosů. V této části jsou vykazovány například úroky, a to výnosové i nákladové. Výsledek hospodaření před zdaněním je součtem finančního výsledku hospodaření (VH) a provozního VH a je stěžejním číslem pro sestavení daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob. Po odečtení vypočtené daně z příjmů právnických osob od VH před zdaněním se účetní jednotka dostane k VH za účetní období. Tento VH je součástí vlastního kapitálu účetní jednotky a je jí plně k dispozici.

Při uzavírání účetních knih na konci účetního období společnost převede konečné zůstatky nákladových účtů 5. účtové třídy na vrub účtu 710 - Účet zisků a ztrát. Stejně tak převede konečné zůstatky výnosových účtů 6. účtové třídy, ale ve prospěch účtu 710 – Účet zisků a ztrát. Pokud souhrn konečných zůstatků nákladových účtů je větší než souhrn konečných zůstatků výnosových účtů, znamená to, že společnost za daný rok hospodařila se záporným výsledkem hospodaření (ztrátou) a naopak.

Výsledek hospodaření za účetní období účetní jednotka eviduje na účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. V nejčastějším případě zisk převede na účet 428 - Nerozdělený zisk minulých let.

Tabulka 17 – Výsledek hospodaření

Období XY	MD	D
Převod obrátů nákladových účtů	710	5xx
Převod obrátů výnosových účtů	6xx	710
Převod zisku	710	702
Období XY+1	MD	D
Převod počátečního zůstatku – zisku	701	431
Převod nerozděleného zisku běžného účetního období	431	428

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Pohledávky a závazky, náklady a výnosy

Pro zachycení pohledávek společnost využívá účtovou skupinu 31 - Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé) a pro závazky skupinu 32 - Závazky (krátkodobé). Pohledávky za svými odběrateli účtuje na aktivní účet 311 – Odběratelé, který má střediskově analyticky rozdělen. Odběratelé plzeňské pobočky jsou evidováni na účtu 311.1, soběslavské pobočky 311.2, českobudějovické pobočky 311.3 a prachatické pobočky 311.4. Dodavatelé se evidují na pasivním účtu 321 – Dodavatelé, který je také rozdělen analytickou evidencí dle jednotlivých středisek. Dodavatelům soběslavské pobočky patří účet 321.2, prachatické pobočky 321.4, plzeňské pobočky 321.1 a českobudějovické pobočky 321.3. Společnost platí určité provozní zálohy na energie. Tyto zálohy zachycuje na účtu 314 - Poskytnuté provozní zálohy.

Analytická evidence nechybí ani v účtové třídě 5 a 6, tj. u nákladových a výnosových účtů. Příkladem účtů používaných účetní jednotkou k zachycení svých nákladů a výnosů jsou například následující:

- 501.2 – pohonné hmoty,
- 502.1 – spotřeba energie – elektřina,
- 502.2 – spotřeba energie – plyn,
- 511.20 – opravy automobilů,
- 518.1 – nájemné,
- 518.2 – poštovné,
- 518.3 – telekomunikační služby,
- 602.1 – čištění interiérů,
- 602.4 – test tlumičů.

Nákladový účet 504 - Prodané zboží a výnosový účet 604 - Tržby za zboží jsou dále rozděleny analytickou evidencí na jednotlivé pobočky.

Tabulka 18 – Pohledávky a závazky, náklady a výnosy

Účetní operace	MD	D
Pohonné hmoty – auto – Plzeň	501.2	211.1
FAP za opravu auta – Č. Budějovice	511	321.3
FAV za zboží – Soběslav	311	604.2
Čištění interiérů za hotové – Plzeň	211.1	602.1
Test tlumičů za hotové – Plzeň	211.1	602.4
Zaplacená záloha za energie	314	221
FAP – nájemné – Prachatice	518.1	321.4

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Majetek

Auto partner Špiral, s. r. o. ke své činnosti využívá majetek dlouhodobý i oběžný. Zařazení do správné skupiny závisí na pořizovací ceně. Dolní hranice pořizovací ceny pro zařazení do dlouhodobého hmotného majetku je stanovena účetní jednotkou na 40 000 Kč.

Podrobnosti k drobnému hmotnému majetku popisuje společnost v příloze k účetní závěrce. *Drobný hmotný majetek v ceně pořizovací od 20 001 Kč do 40 000 Kč se účtuje na účet dlouhodobého majetku a je při zařazení postupně odepisován v závislosti na druhu majetku. Drobný majetek v ceně pořízení od 3 001 Kč do 20 000 Kč je účtován přímo do spotřeby a je do vyřazení sledován v operativní evidenci, popřípadě majetek neuvedený do užívání je veden ve skladové evidenci. Drobný nehmotný majetek do 3 000 Kč je účtován přímo do spotřeby a neeviduje se.* (Příloha k závěrce, 2021)

Do dlouhodobého hmotného majetku společnosti patří například automobily, tester tlumičů a kontejner.

Analytická evidence dlouhodobého hmotného majetku společnosti (účet 022 – Hmotné movité věci a jejich soubory):

- 022.1 server
- 022.10 tester tlumičů
- 022.2 auta

- 022.3 kontejner

Při pořízení dlouhodobého hmotného majetku používá společnost účet 042 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku. Tento účet dále analyticky nerozlišuje. Pořízení dlouhodobého hmotného majetku zaúčtuje na vrub účtu 042 – Pořízení dlouhodobého hmotného majetku a ve prospěch účtu 321 – Dodavatelé.

Účetní jednotka ve svém interním předpisu sestavila odpisový plán, který určuje, jakým způsobem bude odepisovat hmotný dlouhodobý majetek. Tento odpisový plán dlouhodobého hmotného majetku sestavila tak, že jako základ použila metody používané při určování daňových odpisů. Daňové a účetní odpisy se tedy rovnají. (Příloha k závěrce, 2021)

Pro účtování odpisů jsou vytvořené analytické účty k účtu 082 - Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům dle stejného způsobu jako účet 022 – Hmotné movité věci a jejich soubory. Účet 082.10 slouží k zachycení odpisů testeru tlumičů, 082.1 k odpisům serveru atd. Odpisy dlouhodobého hmotného majetku účtuje na vrub 551 - Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku a ve prospěch účtu 082 - Oprávky k samost. movitým věcem a souborům movitých věcí, který analyticky rozliší dle odepisovaného majetku.

Tabulka 19 – Dlouhodobý majetek

Účetní operace	MD	D
Pořízení auta – Plzeň – FAP	042	321.1
DPH k FAP	343.1	321.1
Uvedení do užívání	022.2	042
Úhrada FAP	321.1	221
Odpisy auta	551	082.2

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Společnost si pro účtování zásob zvolila způsob A evidence zásob. Nejprve zboží zaeviduje na účtu pořízení (při nákupu) a následně je při naskladnění přeúčtuje na účet 132 – Zboží na skladě a v prodejnách. Veškeré nákupy a výdeje do spotřeby se tak evidují v rámci účtové třídy 1. Nákladový účet z 5. účtové skupiny používá až při výdeji do spotřeby (na rozdíl od způsobu B evidence zásob). Oceňování nakupovaného zboží

a materiálu je prováděno cenou pořízení. Pro výdaj ze skladu používá při účtování ceny zjištěné metodou FIFO. Při nákupu zboží používá účet 131 – Pořízení zboží a následné naskladnění zboží účtuje na účet 132 – Zboží na skladě a v prodejnách.

Do oběžného majetku společnosti patří zejména zboží, které společnost prodává. Tímto zbožím jsou například:

- autobaterie,
- startovací kabely,
- přípravky na čištění karoserie,
- autolékárničky,
- výstražné vesty,
- motorové oleje,
- zimní směsi do odstřikovačů.

Nákup daného zboží účetní jednotka účtuje nejprve v ceně pořízení na vrub účtu 131 – Pořízení zboží a ve prospěch účtu 321 – Dodavatelé. Následné naskladnění zboží zachytí zaúčtováním na debetní stranu účtu 132 – Zboží na skladě a v prodejnách a na kreditní stranu účtu 131 – Pořízení zboží. Při výdeji zboží ze skladu jednotka použije účet 504 – Prodané zboží na straně má dáti a účet 132 – Zboží na skladě a v prodejnách na straně dal.

Pro interní potřeby účetní jednotka zavedla analytickou evidenci účtu 131 – Pořízení zboží a účtu 132 – Zboží na skladě a v prodejnách. Analytická evidence zmíněných dvou účtů řešena střediskově. Každá pobočka má přiřazený svůj analytický účet pro pořízení zboží a pro skladování zboží.

- 131.1 – pořízení zboží – Plzeň
- 131.2 – pořízení zboží – Soběslav
- 131.3 – pořízení zboží – České Budějovice
- 131.4 – pořízení zboží – Prachatice
- 132.1 – zboží na skladě – Plzeň
- 132.2 – zboží na skladě – Soběslav
- 132.3 – zboží na skladě – České Budějovice
- 132.4 – zboží na skladě – Prachatice

Tabulka 20 – Oběžný majetek

Účetní operace	MD	D
FAP za zboží – Prachatice	131.4	321.4
DPH k FAP	343.1	321.4
Příjem na sklad	132.4	131.4
Výdej do spotřeby	504.4	132.4
Úhrada FAP	321.4	221

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Peněžní prostředky

Společnost ke své činnosti využívá peněžní prostředky v hotovostní i bezhotovostní podobě. Pro evidenci peněžních prostředků využívá účtovou skupinu č. 2. Pohyb hotovostních peněz zachycuje na účtu 211 – Pokladna, který dále analyticky rozlišuje podle jednotlivých provozoven. Například pohyb hotovostních peněz v provozovně v Českých Budějovicích je evidován na účtu 211.3 – Pokladna – České Budějovice. Pro sledování pohybu bezhotovostních peněz používá účet 221 – Bankovní účty.

6 Daňová specifika vybraného podnikatelského subjektu

Tato kapitola se zaměřuje na daňovou oblast společnosti Auto partner Špiral, s. r. o. Blíže definuje daňovou povinnost společnosti k daním přímým i nepřímým. Konkrétně se jedná o daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty a daň silniční.

Daň z příjmů

Do daní z příjmů se řadí daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob. Společnost je plátcem daně z příjmů fyzických osob a plátcem i poplatníkem DPPO. Účetní jednotka je plátcem daně z příjmů fyzických osob a je tak povinna odvádět daň z příjmů fyzických osob za své zaměstnance. K evidenci daně z příjmů fyzických osob, kterou společnost odvádí za své zaměstnance, slouží účet 342 – Ostatní přímé daně, konkrétně analytický účet 342.1 – daň z příjmů ze závislé činnosti. Výše této daně je 15 %. Záloha na tuto daň je zaměstnanci stržena z hrubé mzdy a společnost ji tak odvádí finančnímu úřadu každý měsíc.

Účetní jednotka je dále plátcem a zároveň i poplatníkem daně z příjmů právnických osob. K evidenci této daně slouží účet 341 – Daň z příjmů. Tato daň z příjmů se odvádí ve výši 19 %. Daňové přiznání k dani z příjmů právnických osob účetní jednotka podává vždy do 1. 7. následujícího zdaňovacího období, protože toto daňové přiznání jí zpracovává daňový poradce. V letošním roce vychází nejzazší termín pro podání daňového přiznání zpracovávaného daňovým poradcem na 3. červenec, protože 1. a 2. červenec připadá na víkend. Zdaňovacím obdobím je celý kalendářní rok.

Tabulka 21 – Daň z příjmů

Účetní operace	MD	D
Předpis DPPO	591	341
Odvod DPPO	341	221

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Daň z přidané hodnoty

Společnost je plátcem DPH. Má proto povinnost podávat přiznání k dani z přidané hodnoty příslušnému finančnímu úřadu. Auto partner Špíral, s. r. o. se řadí mezi měsíční plátce, protože roční obrat přesahuje částku 10 000 000 Kč, což je hranice obratu pro čtvrtletní plátce. Jelikož je účetní jednotka měsíčním plátcem, podává daňové přiznání dvanáctkrát do roka, vždy do 25. dne od skončení zdaňovacího období, tj. kalendářní měsíc. Ze tří sazeb daně z přidané hodnoty je ve společnosti základní sazba 21 % využívána nejvíce. Sazba 15 % je používána například pro dětské autosedačky.

Účetní jednotka rozlišuje analytickou evidencí účet 343 – Daň z přidané hodnoty dle jednotlivých sazeb a dle toho, zda se jedná o daň na vstupu či výstupu. Analytický účet 343.2 slouží k zachycení základní sazby DPH – 21 % na vstupu. Dále jsou rozlišovány analytické účty 343.1, 343.3, 343.4.

Analytická evidence účtu 343 – Daň z přidané hodnoty:

- 343.1 – sazba 15 % - vstup
- 343.2 – sazba 21 % - vstup
- 343.3 – sazba 15 % - výstup
- 343.4 – sazba 21 % - výstup

V případě, že je daňová pohledávka vyšší než daňový závazek, se jedná o nadměrný odpočet a rozdíl bude vrácen na účet společnosti finančním úřadem. Pokud bude naopak daňový závazek vyšší než daňová pohledávka, vzniká společnosti daňová povinnost odvést DPH finančnímu úřadu.

Tabulka 22 – Daň z přidané hodnoty

Účetní operace	MD	D
FAV za zboží – Č. Budějovice	311.3	604.3
DPH k FAV	311.3	343.3
FAP za zboží – Plzeň	131.1	321.1
DPH k FAP	343.1	321.1
Daňová povinnost k DPH	343	221
Nadměrný odpočet DPH	221	343

Zdroj: vlastní zpracování, 2023

Silniční daň

Silniční daň upravuje Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Zdaňovacím obdobím je kalendářní rok. Daňové přiznání je podáváno do 31. ledna následujícího roku. Vybraná daň plyne do rozpočtu Státního fondu dopravní infrastruktury. Poplatníkem je ten, kdo je zapsán do technického průkazu vozidla jako provozovatel daného zdanitelného vozidla. (Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční) Do minulého roku patřila společnost mezi poplatníky této daně.

Dne 1.7.2022 nabyl účinnosti zákon č. 142/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční a další zákony. Tento zákon má zpětnou účinnost od 1.1.2022, tzn. použije se za celé zdaňovací období 2022. Tímto novým zákonem byly provedeny změny ve zdaňování vozidel. Nově jsou předmětem daně pouze zdanitelná vozidla zapsaná v registru silničních vozidel v České republice spadající do kategorie N2, N3 a O3 a O4. Kategorie N2 a N3 zahrnují nákladní vozidla nad 3,5 tuny a kategorie O3 a O4 přípojná vozidla nad 3,5 tuny. Osobní vozidla spadají do kategorie M1 a nejsou předmětem daně. (Finanční správa, n.d.b)

Společnost nevlastní žádné nákladní vozidlo ani přípojně vozidlo s hmotností nad 3,5 tuny, ale jen vozidla osobní. Jelikož osobní vozidla už nejsou předmětem daně, společnost za svá osobní vozidla dále silniční daň platit nebude a odpadá jí tak i povinnost podat daňové přiznání. Do minulého roku účetní jednotka používala k zachycení silniční daně v účetnictví účet 342 – Ostatní přímé daně, konkrétně analytický účet 342.3 – Silniční daň.

7 Zhodnocení a doporučení

V předchozích dvou kapitolách 5 a 6 byly blíže představeny účetní a daňová specifika vybraného podnikatelského subjektu, konkrétně společnosti Auto partner Špíral, s. r. o. Poslední sedmá kapitola, která zakončuje praktickou část této práce, se bude věnovat vlastnímu zhodnocení a doporučení pro tuto společnost.

Vybraná společnost – Auto partner Špíral, s. r. o. vede své účetnictví a plní své daňové povinnosti dle platných legislativních norem. V případě účetnictví se řídí například Zákonem č. 563/1992 Sb., o účetnictví nebo Vyhláškou Ministerstva financí č. 500/2002 Sb. a v případě daňové povinnosti například Zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů nebo Zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty.

Společnost plní své povinnosti řádně a včas. Je plátcem a poplatníkem daně z příjmů právnických osob, kterou odvádí ve správné výši (19 %) a daňové přiznání podává včas daňový poradce. Jako zaměstnavatel je plátcem daně z příjmů fyzických osob, kterou za své zaměstnance odvádí ve výši 15 %. Všechny zaměstnance společnost řádně nahlásila k příslušné zdravotní pojišťovně a okresní správě sociálního zabezpečení. Dále je plátcem daně z přidané hodnoty a jelikož její roční obrat přesahuje hranici 10 000 000 Kč, řadí se tak k měsíčním plátcům této daně a daňové přiznání podává každý měsíc. Výši každé daně vždy určí pečlivě a daňová přiznání podává ve stanoveném termínu.

Pro lepší přehlednost účetnictví si společnost vytvořila potřebnou analytickou evidenci ke zpodrobnění syntetických účtů. Účty, jako například 331 – Zaměstnanci, 311 – Odběratelé, 132 – Zboží na skladě a v prodejnách, 504 – Prodané zboží a další, rozděluje analytickou evidencí podle svých jednotlivých poboček, které má v Plzni, Soběslavi, Prachaticích a Českých Budějovicích. Analytickou evidenci využívá dále například u účtu 518 – Ostatní služby, 343 – Daň z přidané hodnoty, 211 – Pokladna atd.

Společnosti Auto partner Špíral, s. r. o. je doporučeno zvážení přechodu z ekonomického systému JUMP na modernější účetní systém, jako je například software POHODA. Pokud by společnost zvolila za svůj nový účetní systém modernější software POHODA, využívala by spoustu výhod, kterými jsou například

- ušetření času snadnějším ovládním,
- lepší přehlednost,

- lepší grafické zobrazení,
- možnost vytvoření daňových přiznání v systému,
- upravení programu podle potřeby díky volitelným parametrům.

Ekonomický systém JUMP má méně vlastností než výše zmiňovaný modernější software a hůře se v něm orientuje. Účetním pracovníkům společnosti by nový systém pomohl zefektivnit a zrychlit jejich práci. Některé výpočty a účetní operace dělá software POHODA automaticky.

Závěrem lze říci, že vybraná společnost se řídí platnými legislativními normami, vede své účetnictví řádně a pečlivě a své daňové povinnosti odvádí ve správné výši a ve stanoveném termínu. Jedinou oblastí doporučení jsou účetní systémy. Pro zefektivnění a zrychlení práce účetních pracovníků je doporučován přechod na modernější účetní systém.

Závěr

Každá právní forma podnikání v České republice má nějaké účetní a daňové odlišnosti, které ovlivňují způsob vedení účetnictví a daňovou povinnost. Zaměřením této bakalářské práce bylo bližší představení účetních a daňových specifik jednotlivých právních forem podnikání v České republice.

V kvalifikační práci byly nejprve blíže představeny jednotlivé právní formy podnikání, kterými jsou akciové společnosti, společnosti s ručením omezeným, komanditní společnosti, veřejné obchodní společnosti, družstva a osoby samostatně výdělečně činné. Následně byly rozebrány a přiblíženy daňová a účetní specifika těchto právních forem.

Druhá část práce se věnovala analýze vybraného podnikatelského subjektu. Vybraná společnost byla nejprve představena a dále byla popsána její účetní a daňová specifika, které se týkaly například oblasti majetkové, mzdového účetnictví a daňové povinnosti. Práci zakončuje vlastní zhodnocení a doporučení pro vybraný podnikatelský subjekt.

V průběhu bakalářské práce byly splněny všechny dílčí cíle. Jednotlivé právní formy podnikání v České republice byly krátce popsány pro účely této práce. U daných právních forem došlo k charakteristice jejich účetních a daňových odlišností. Dále byl představen vybraný podnikatelský subjekt a došlo k analýze tohoto subjektu z pohledu účetního a daňového. Následně bylo pro daný subjekt vytvořeno vlastní zhodnocení a doporučení.

Tato práce poskytuje přehlednou charakteristiku obchodních korporací a podnikajících fyzických osob a jejich následnou analýzu v účetní a daňové oblasti. Dalším přínosem je přiblížení teoretických poznatků v reálném světě na jedné vybrané společnosti, konkrétně společnosti s ručením omezeným.

Seznam použitých zdrojů

- Auto partner Špíral, s. r. o. (2021). *Příloha k účetní závěrce roku 2020*.
<https://or.justice.cz/ias/ui/vypis-sl-detail?dokument=70709226&subjektId=184200&spis=487628>
- Auto partner Špíral, s. r. o. (n.d.) *Auto Partner Špíral s. r. o. - Váš dodavatel kvalitních náhradních dílů*. <https://autopartnerspiral.cz>
- Andrlík, B., Formanová, L., Dvořáková, K., & Bastlová, V. (2022). *Finanční účetnictví podnikatelského sektoru: pohled teorie a praxe*. Wolters Kluwer.
- Březinová, H. (2020). *Rozumíme účetní závěrce podnikatelů - 4. vydání*. Wolters Kluwer.
- Bukovická, L. (2019). *Komanditní společnost a zdanění jejích podnikatelských aktivit* [Diplomová práce, Vysoká škola regionálního rozvoje a Bankovní institut – AMBIS].
https://is.ambis.cz/th/diohk/DIPLOMOVA_PRACE_BUKOVICKA_LENKA_pdf.pdf
- Čáp, Z., Čáp, J., & Machala, M. (2015). *Družstvo v novém soukromém právu a v právní praxi*. Wolters Kluwer.
- Dvořáková, D. (2021). *Základy účetnictví - 3., aktualizované vydání*. Wolters Kluwer.
- Finanční správa (n.d.a). *Paušální daň – obecné informace*.
<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>
- Finanční správa (n.d.b). *Silniční daň – Informace k podání daňového přiznání k dani silniční za rok 2022*. <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/silnicni-dan/informace-stanoviska-a-sdeleni/2023/informace-k-podani-danoveho-priznani-k>
- Hrstková Dubšková, L. (2022). *meritum Daňový řád 2022*. Wolters Kluwer.
- Hušáková, Z. (2022). *meritum Daň z přidané hodnoty 2022*. Wolters Kluwer.
- Josková, L., Pravdová, M., & Dvořáková, E. (2021). *Nová společnost s ručením omezeným - 4. aktualizované vydání*. Grada Publishing.
- Marková, H. (2023). *Daňové zákony 2023*. Grada Publishing.
- Moravec, T., & Andreisová, L. (2021). *Obchodní společnosti pohledem Corporate Governance*. Grada Publishing.

Müllerová, L. & Šindelář, M. (2016). *Účetnictví, daně a audit v obchodních korporacích*. Grada Publishing.

Obchodní rejstřík (n.d.). *Výpis z obchodního rejstříku – Auto partner Špiral, s. r. o.* <https://or.justice.cz/ias/ui/rejstrik-firma.vysledky?subjektId=184200&typ=PLATNY>

Ondřej, J., Růžička, K., Dvořák, T., Polák, J., Mansella, N., Hradecká, M., Fulínová, L., Šperl, J., & Hála, M. (2019). *Zahájení podnikání (právní, ekonomické, daňové, účetní aspekty)*. Wolters Kluwer.

Raban, P., Anderlová, S., Balvínová, H., Bányaiová, A., Brada, J., Burešová, K., Dvořák, T., Ficner, T., Fischerová, E., Hák, J., Krejsová, Z., Krym, L., Novotný, J., Outlá, A., Ptáček, P., Rozehnal, A., Schlossberger, O., Šimíčková-Krúsová, M., Špačková, D., Tloušťová, P., Vítek, J., Zahradníková, R., & Zítek, A. (2020). *Obchodní právo*. Václav Klemm – Vydavatelství a nakladatelství.

Řanda, Č. (2016). *Postavení společníků v osobních společnostech* [Bakalářská práce, Bankovní institut vysoká škola Praha]. https://is.ambis.cz/th/htsf9/Bakalarska_prace_-_Cestmir_Randa.pdf

Skálová, J. (2022). *Daně v účetnictví, 2. vydání*. Wolters Kluwer

Skálová, J., & Suková, A. (2023). *Podvojně účetnictví 2023*. Grada Publishing.

Skálová, J., Houdková, K., Mallá, N., Mucha, V., Nekovářová, J., & Opalecká, S. (2015). *Účetní a daňové souvislosti zákona o obchodních korporacích*. Wolters Kluwer.

Stolowy, H., Ding, Y., & Paugam, L. (2020). *Financial Accounting and Reporting: A Global Perspective*. Annabel Ainscow.

Štohl, P. (2019). *Učebnice účetnictví 2019 – 3. díl*. Ing. Pavel Štohl, s. r. o.

Štohl, P., & Klička, V. (2019). *Maturitní okruhy z účetnictví 2019*. Ing. Pavel Štohl, s. r. o.

Švecová, V. (2015). *Rozdělování výsledku hospodaření v obchodních společnostech a změny vyplývající ze zákona o obchodních korporacích*. [Bakalářská práce, Masarykova univerzita]. https://is.muni.cz/th/vl6ed/bakalarska_prace_verze_do_IS.pdf

Vychopeň, J. (2022). *meritum Daň z příjmů 2022*. Wolters Kluwer.

Výhody a nevýhody podnikání – 52 kladů a záporů, které vám ulehčí výběr ideální formy podnikání (2019). https://comeflexoffice.cz/vyhody-a-nevyhody-podnikani/#8_vyhod_sro

Zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 5. 4. 2023 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-16>

Zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 28. 3. 2023 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-235>

Zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 5. 4. 2023 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-280>

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 20. 11. 2022 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-455>

Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 17. 2. 2023 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-563>

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 17. 2. 2023 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 20. 11. 2022 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>

Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů. Dostupné 11. 11. 2022 z <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-90>

Živnostenský rejstřík (n.d.). *Údaje z veřejné části Živnostenského rejstříku – Auto partner Špiral, s. r. o.* [https://www.rzp.cz/cgi-](https://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE)

[bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE](https://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE)
[C=&ULICE=&CDOM=&COR=&COZ=&ICO=&OBCHJM=auto%20partner%20%B9](https://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE)
[p%EDral&OBCHJMATD=0&ROLES=P&JMENO=&PRIJMENI=&NAROZENI=&R](https://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE)
[OLE=&VYPIS=1&type=&PODLE=subjekt&IDICO=ac1cc932614cd31c&HISTORIE](https://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE)
[=0](https://www.rzp.cz/cgi-bin/aps_cacheWEB.sh?VSS_SERV=ZVWSBJVYP&OKRES=&CASTOBCE=&OBE)

Seznam obrázků

Obrázek 1 – Přehled daní.....	18
Obrázek 2 – Zálohy na paušální daň.....	33
Obrázek 3 – Logo společnosti	35

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Rozdělení zisku k. s.	20
Tabulka 2 - Ztráta k. s.	21
Tabulka 3 - Snížení ZK a. s.	22
Tabulka 4 - Zvýšení ZK a. s. (upsáním nových akcií).....	23
Tabulka 5 - Podmíněné zvýšení ZK a. s.	24
Tabulka 6 – Příplatky s. r. o.	24
Tabulka 7 - Odměny společníků s. r. o.	25
Tabulka 8 - Snížení ZK s. r. o.	25
Tabulka 9 - Zvýšení ZK s. r. o.	26
Tabulka 10 - Zrušení účastní společníka s výplatou vypořádacího podílu.....	27
Tabulka 11 - Převod podílu společníka	27
Tabulka 12 - Podíly na zisku s. r. o.	28
Tabulka 13 - Vyrovnání ztráty s. r. o.	28
Tabulka 14 - Rozdělení zisku v. o. s.	29
Tabulka 15 – Účet 491	32
Tabulka 16 - Mzdové účtování	38
Tabulka 17 – Výsledek hospodaření.....	39
Tabulka 18 – Pohledávky a závazky, náklady a výnosy.....	41
Tabulka 19 – Dlouhodobý majetek.....	42
Tabulka 20 – Oběžný majetek	44
Tabulka 21 – Daň z příjmů	45
Tabulka 22 – Daň z přidané hodnoty.....	46

Seznam použitých zkratek

a. s.	Akciová společnost
D	Dal
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
FAP	Faktura přijatá
FAV	Faktura vystavená
FO	Fyzická osoba
k. s.	Komanditní společnost
MD	Má dáti
PO	Právnická osoba
s. r. o.	Společnost s ručením omezeným
VH	Výsledek hospodaření
v. o. s.	Veřejná obchodní společnost
ZDP	Zákon o daních z příjmů
ZK	Základní kapitál
ZOK	Zákon o obchodních korporacích
ZoÚ	Zákon o účetnictví
ŽZ	Zákon o živnostenském podnikání

Seznam příloh

Příloha A: Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele

Příloha A: Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

Účtová třída 0 - DLOUHODOBÝ MAJETEK

- 01 - Dlouhodobý nehmotný majetek
- 02 - Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje
- 03 - Software
- 04 - Ostatní oceňitelná práva
- 05 - Goodwill
- 06 - Povolenky na emise
- 07 - Preferenční limity
- 08 - Ostatní dlouhodobý nehmotný majetek
- 09 - Dlouhodobý hmotný majetek odpisovaný
- 10 - Stavby
- 11 - Hmotné movité věci a jejich soubory
- 12 - Pěstičské celky trvalých porostů
- 13 - Dospělá zvířata a jejich skupiny
- 14 - Očekávaný rozdíly k nabytému majetku
- 15 - Jiný dlouhodobý hmotný majetek
- 16 - Dlouhodobý hmotný majetek neodpisovaný
- 17 - Prozemky
- 18 - Umelecká díla a sbírky
- 19 - Nedokončený dlouhodobý nehmotný a hmotný majetek
- 20 - Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku
- 21 - Pořízení dlouhodobého hmotného majetku
- 22 - Pořízení dlouhodobého finančního majetku
- 23 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý majetek
- 24 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek
- 25 - Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek
- 26 - Podíly v ovládaných a řízených osobách
- 27 - Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem
- 28 - Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly
- 29 - Dluhové cenné papíry držené do splatnosti
- 30 - Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 31 - Zápůjčky a úvěry - podstatný vliv
- 32 - Ostatní zápůjčky a úvěry
- 33 - Jiný dlouhodobý finanční majetek
- 34 - Oprávky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 35 - Oprávky k nehmotným výsledkům výzkumu a vývoje
- 36 - Oprávky k softwaru
- 37 - Oprávky k oceňitelným právům
- 38 - Oprávky ke goodwillu
- 39 - Oprávky k ostatnímu dlouhodobému nehmotnému majetku

- 08 - Oprávky k dlouhodobému hmotnému majetku
- 09 - Oprávky ke stavbám
- 10 - Oprávky k hmotným movitým věcem a jejich souborům
- 11 - Oprávky k pěstičským celkům trvalých porostů
- 12 - Oprávky k dospělým zvířatům a jejich skupinám
- 13 - Oprávky k jinému dlouhodobému hmotnému majetku
- 14 - Opravné položky k dlouhodobému majetku
- 15 - Opravné položky k dlouhodobému nehmotnému majetku
- 16 - Opravné položky k dlouhodobému hmotnému majetku
- 17 - Opravné položky k dlouhodobému finančnímu majetku
- 18 - Opravné položky k poskytnutým zálohám na dlouhodobý majetek
- 19 - Opravné položky k poskytnutým zálohám na dlouhodobý hmotný majetek
- 20 - Opravné položky k poskytnutým zálohám na dlouhodobý finanční majetek
- 21 - Opravné rozdíly k nabytému majetku
- 22 - Opravné rozdíly k oceňovacímu rozdílu k nabytému majetku

Účtová třída 1 - ZÁSObY

- 11 - Materiál
- 12 - Pořízení materiálu
- 13 - Materiál na skladě
- 14 - Materiál na cestě
- 15 - Zásoby vlastní činnosti
- 16 - Nedokončená výroba
- 17 - Polotovary
- 18 - Výrobky
- 19 - Mladí a ostatní zvířata a jejich skupiny
- 20 - Zboží
- 21 - Pořízení zboží
- 22 - Zboží na skladě a v prodejnách
- 23 - Zboží na cestě
- 24 - Poskytnuté zálohy na zásoby
- 25 - Poskytnuté zálohy na materiál
- 26 - Poskytnuté zálohy na zvířata
- 27 - Poskytnuté zálohy na zboží
- 28 - Opravné položky k zásobám
- 29 - Opravné položky k materiálu
- 30 - Opravné položky k nedokončené výrobě
- 31 - Opravné položky k polotovarům
- 32 - Opravné položky k výrobkům
- 33 - Opravné položky k mladým a ostatním zvířatům a jejich skupinám

Účtová třída 2 - KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK A PENĚŽNÍ PROSTŘEDKY

- 21 - Peněžní prostředky v pokladně
- 22 - Pokladna
- 23 - Peněžní prostředky na účtech
- 24 - Bankovní účty
- 25 - Krátkodobé úvěry
- 26 - Krátkodobé úvěry
- 27 - Eskontní úvěry
- 28 - Krátkodobé finanční výpomoci
- 29 - Emitované krátkodobé dluhopisy
- 30 - Ostatní krátkodobé finanční výpomoci
- 31 - Krátkodobý finanční majetek
- 32 - Majetkové cenné papíry k obchodování
- 33 - Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly
- 34 - Dluhové cenné papíry k obchodování
- 35 - Podíly - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 36 - Vlastní dluhopisy
- 37 - Dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku držené do splatnosti
- 38 - Ostatní cenné papíry
- 39 - Pořizování krátkodobého finančního majetku
- 40 - Převody mezi finančními účty
- 41 - Peníze na cestě
- 42 - Opravné položky ke krátkodobému finančnímu majetku
- 43 - Opravné položky ke krátkodobému majetku

Účtová třída 3 - ZÍŤOVACÍ VZTAHY

- 31 - Pohledávky (krátkodobé i dlouhodobé)
- 32 - Oděratelé
- 33 - Pohledávky za eskontované cenné papíry
- 34 - Poskytnuté provozní zálohy
- 35 - Ostatní pohledávky
- 36 - Závatky (krátkodobé)
- 37 - Dodavatelé
- 38 - Smlouby k úhradě
- 39 - Ostatní závatky

- 33 - Zúčtování se zaměstnanci a institucemi
- 34 - Zaměstnanci
- 35 - Ostatní závatky vůči zaměstnancům
- 36 - Pohledávky za zaměstnanci
- 37 - Zúčtování s institucemi sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění
- 38 - Zúčtování daní a dotací
- 39 - Daň z příjmů
- 40 - Ostatní příjmové daně
- 41 - Daň z přidané hodnoty
- 42 - Dotace ze státního rozpočtu
- 43 - Ostatní dotace
- 44 - Spojovací účet k DPH
- 45 - Pohledávky za společnosti
- 46 - Pohledávky - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 47 - Pohledávky - podstatný vliv
- 48 - Pohledávky za upsaný základní kapitál
- 49 - Pohledávky za společnosti při úhradě zářít
- 50 - Ostatní pohledávky za společnosti obchodní korporace
- 51 - Pohledávky za společnosti ve společnosti (dříve sdružení bez právní subjektivity)
- 52 - Závatky ke společnostem
- 53 - Závatky - ovládaná nebo ovládaná osoba
- 54 - Závatky ke společnostem při rozdělování zisku
- 55 - Ostatní závatky ke společnostem obchodní korporace
- 56 - Závatky ke společnostem a členům družstva ze závislé činnosti
- 57 - Závatky z upsaných nesplacených cenných papírů a vkladů
- 58 - Závatky ke společnostem sdruženým ve společnosti (dříve sdružení bez právní subjektivity)
- 59 - Jiné pohledávky a závatky
- 60 - Pohledávky z prodeje závodu
- 61 - Závatky z koupě závodu
- 62 - Pohledávky a závatky z pevných termínových operací
- 63 - Pohledávky z nájmu a pachtu
- 64 - Pohledávky z emitovaných dluhopisů
- 65 - Nakoupené opce
- 66 - Prodané opce
- 67 - Jiné pohledávky
- 68 - Jiné závatky

VZOROVÝ ÚČTOVÝ ROZVRH pro podnikatele (pro potřeby učebnice Účetnictví)

- 38 - Přechodné účty aktiv a pasiv
- 381 - Náklady příštích období
- 382 - Komplexní náklady příštích období
- 383 - Výdaje příštích období
- 384 - Výnosy příštích období
- 385 - Příjmy příštích období
- 388 - Dobudné účty aktivní
- 389 - Dobudné účty pasivní
- 39 - Opravná položka k zúčtovacím vztahům a vnitřní zúčtování
- 391 - Opravná položka k pohledávkám
- 395 - Vnitřní zúčtování
- 398 - Spojovací účet při společnosti (dříve sdružení bez právní subjektivity)
- Účtová třída 4 - KAPITÁLOVÉ ÚČTY**
A DLOUHODOBÉ ZÁVAZKY
- 41 - Základní kapitál a kapitálové fondy
- 411 - Základní kapitál
- 412 - Ažjo
- 413 - Ostatní kapitálové fondy
- 414 - Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků
- 416 - Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních korporací
- 417 - Rozdíly z přeměn obchodních korporací
- 418 - Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách obchodních korporací
- 419 - Změny základního kapitálu
- 42 - Fondy ze zisku a převedené výsledky hospodaření
- 421 - Rezervní fondy
- 422 - Nedělitelný fond
- 423 - Statutární fondy
- 424 - Ostatní fondy
- 426 - Jiný výsledek hospodaření minulých let
- 428 - Nerozdělený zisk minulých let
- 429 - Neuhrazená zřetla minulých let
- 43 - Výsledek hospodaření
- 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení
- 432 - Záboby na podílů na zisku
- 45 - Rezervy
- 451 - Rezervy podle zvláštních právních předpisů
- 453 - Rezerva na daň z příjmů
- 459 - Ostatní rezervy
- 46 - Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím
- 461 - Dlouhodobé úvěry
- 47 - Dlouhodobé závazky
- 471 - Dlouhodobé závazky - ovládaná nebo ovládající osoba
- 472 - Dlouhodobé závazky - podstatný vliv
- 473 - Emitované dluhopisy
- 474 - Závazky z nájmu a pachtu
- 475 - Dlouhodobé přijaté zálohy
- 478 - Dlouhodobé směny k úhradě
- 479 - Jiné dlouhodobé závazky
- 48 - Odložené danové závazky a pohledávka
- 481 - Odložené danové závazky a pohledávka
- 49 - Individuální podnikatel
- 491 - Účet individuálního podnikatele
- Účtová třída 5 - NÁKLADY**
- 50 - Spotřebované náklady
- 501 - Spotřeba materiálu
- 502 - Spotřeba energie
- 503 - Spotřeba ostatních neskladovatelných dodávek
- 504 - Prodané zboží
- 51 - Služby
- 511 - Opravy a udržování
- 512 - Cestovné
- 513 - Náklady na reprezentaci
- 518 - Ostatní služby
- 52 - Osobní náklady
- 521 - Mzdové náklady
- 522 - Příjmy společnické obchodní korporace ze závazné činnosti
- 523 - Odměny členům orgánů obchodní korporace
- 524 - Základní sociální a zdravotní pojištění
- 525 - Ostatní sociální pojištění
- 526 - Zdravotní a sociální poj. individuálního podnikatele
- 527 - Základní sociální náklady
- 528 - Ostatní sociální náklady
- 53 - Daň a poplatky
- 531 - Daň z silniční
- 532 - Daň z nemovitých věcí
- 538 - Ostatní daň a poplatky
- 54 - Jiné provozní náklady
- 541 - Zásilková cena prodaného dlouhodobého nemovitého a hmotného majetku
- 542 - Prodaný materiál
- 543 - Dary
- 544 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 545 - Ostatní pokuty a penále
- 546 - Odpis pohledávek
- 547 - Mimořádné provozní náklady
- 548 - Ostatní provozní náklady
- 549 - Manka a škody z provozní činnosti
- 55 - Odpisy, rezervy, komplexní náklady příštích období a opravné položky v provozní oblasti
- 551 - Odpisy dlouhodobého nemovitého a hmotného majetku
- 552 - Tvorba a zúčtování zákonných rezerv podle Zvláštních právních předpisů
- 554 - Tvorba a zúčtování ostatních rezerv
- 555 - Tvorba a zúčtování komplexních nákladů příštích období
- 557 - Zúčtování opravky k oceňovacím rozdílu k nabytému majetku
- 558 - Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek v provozní činnosti
- 559 - Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti
- 56 - Finanční náklady
- 561 - Prodané cenné papíry a podíly
- 562 - Úroky
- 563 - Kursové zisky
- 564 - Náklady z přecenění cenných papírů
- 565 - Náklady z přecenění majetku
- 566 - Náklady z derivátových operací
- 567 - Mimořádné finanční náklady
- 568 - Ostatní finanční náklady
- 569 - Manka a škody na financním majetku
- 57 - Rezervy a opravné položky ve finanční oblasti
- 574 - Tvorba a zúčtování finančních rezerv
- 579 - Tvorba a zúčtování opravných položek ve finanční činnosti
- 58 - Změna stavu zásob vlastní činnosti a aktivace
- 581 - Změna stavu nedokončené výroby
- 582 - Změna stavu polotovárů
- 583 - Změna stavu výrobků
- 584 - Změna stavu mlatých a ostatních zvířat
- 585 - Aktivace materiálu a zboží
- 586 - Aktivace vnitropodnikových služeb
- 587 - Aktivace dlouhodobého nemovitého majetku
- 588 - Aktivace dlouhodobého hmotného majetku
- 59 - Daň z příjmů, převedové účty a rezerva na daň z příjmů
- 591 - Daň z příjmů splatná
- 592 - Daň z příjmů odložená
- 593 - Tvorba a zúčtování rezervy na daň z příjmů
- 595 - Dodatečné odpisy daně z příjmů
- 596 - Převod podílu na výsledku hospodaření společností v.o.s. a komplementářům k.s.
- 597 - Převod provozních nákladů
- 598 - Převod finančních nákladů
- 599 - Náklady hospodářských středisek
- 60 - Tržby za vlastní výroby a zboží
- 601 - Tržby za vlastní výroby
- 602 - Tržby z prodeje služeb
- 604 - Tržby za zboží
- 64 - Jiné provozní výnosy
- 641 - Tržby z prodeje dlouhodobého nemovitého a hmotného majetku
- 642 - Tržby z prodeje materiálu
- 644 - Smluvní pokuty a úroky z prodlení
- 646 - Výnosy z odepsaných pohledávek
- 647 - Mimořádné provozní výnosy
- 648 - Ostatní provozní výnosy
- 66 - Finanční výnosy
- 661 - Tržby z prodeje cenných papírů a podílů
- 662 - Úroky
- 663 - Kursové zisky
- 664 - Výnosy z přecenění cenných papírů
- 665 - Výnosy z přecenění majetku
- 666 - Výnosy z derivátových operací
- 667 - Mimořádné finanční výnosy
- 668 - Ostatní finanční výnosy
- 69 - Převedové účty
- 697 - Převod provozních výnosů
- 698 - Převod finančních výnosů
- 699 - Výnosy hospodářských středisek
- Účtová třída 6 - VÝNOSY**
- 70 - Účty rozvahné
- 701 - Početní účet rozvahný
- 702 - Konečný účet rozvahný
- 71 - Účet zisků a ztrát
- 710 - Účet zisků a ztrát
- 75 až 79 - Podrozvahové účty
- Účtové třídy 8 a 9 - VNITROPODNIKOVÉ ÚČETNICTVÍ**
- 80 - Účty rozvahné
- 801 - Početní účet rozvahný
- 802 - Konečný účet rozvahný
- 81 - Účet zisků a ztrát
- 810 - Účet zisků a ztrát
- 85 až 89 - Podrozvahové účty

Abstrakt

Zelenková, M. (2023). *Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání* [Bakalářská práce, Západočeská univerzita v Plzni].

Klíčová slova: účetní specifika, daňová specifika, obchodní společnosti, právní formy podnikání

Bakalářská práce na téma „Daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání“ se zaměřuje na daňová a účetní specifika jednotlivých právních forem podnikání v České republice. Cílem první části práce je představení jednotlivých právních forem podnikání, které jsou k dispozici pro podnikatele v České republice, a následně charakterizovat jejich účetní a daňové aspekty. Konkrétně se jedná o osoby samostatně výdělečně činné, společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti, veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti. Ve druhé části práce je představen vybraný podnikatelský subjekt, který je následně analyzován z účetního a daňového pohledu. Práce je zakončena vlastním zhodnocením a doporučením pro vybranou společnost.

Abstract

Zelenková, M. (2023). *Tax and accounting specifics of individual legal forms of business* [Bachelor Thesis, University of West Bohemia].

Key words: accounting specifics, tax specifics, business companies, legal forms of business

The Bachelor's thesis on the topic of "Tax and Accounting Specifics of Individual Legal Forms of Business" focuses on the tax and accounting specifics of individual legal forms of business in the Czech Republic. The aim of the first part of the thesis is to introduce the various legal forms of business available to entrepreneurs in the Czech Republic, and characterize their accounting and tax aspects. Specifically, these include self-employed individuals, limited liability companies, joint-stock companies, public trading companies, and limited partnerships. The second part of the thesis presents a selected business entity, which is then analyzed from an accounting and tax perspective. The Bachelor's thesis is concluded with my own evaluation and recommendation for the selected company.